

Załącznik nr 2

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ekonomia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Podkarpacka Szkoła Wyższa im. bł. ks. W. Findysza w Jaśle

Data przeprowadzenia wizytacji: **4-5 lutego 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	7
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	9
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	10
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	10
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	16
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	30
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	37
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	40
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	42
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	45
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	46
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	50
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	51
Zalecenia	57
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: prof. dr hab. Magdalena Zioło, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Jerzy Węclawski, ekspert PKA
2. dr hab. Jakub Brdulak, członek PKA
3. Łukasz Janiszewski, ekspert PKA reprezentujący Pracodawców
4. Rafał Koziołek, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. mgr Beata Sejdak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomia prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia w Podkarpackiej Szkole Wyższej im. bł. ks. Władysława Findysza w Jaśle została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2022/2023. Kierunek ekonomia został wyznaczony do oceny programowej po ocenie pozytywnej wydanej na okres do 2 lat (Uchwała Nr 463/2020 Prezydium PKA z dnia 16 lipca 2020 r.).

Dotychczas kierunek ekonomia był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną pięciokrotnie (2006, 2007, 2009, 2014, 2020), a zatem bieżąca ocena programowa jest przeprowadzana po raz szósty. Pierwsza ocena PKA na w/w kierunku została przeprowadzona 2006 roku i zakończyła się wydaniem oceny warunkowej (Uchwała nr 285/2006 Prezydium PKA z dnia 27 kwietnia 2006 r.). W wyniku drugiej oceny PKA przeprowadzonej w 2007 roku (po ocenie warunkowej) oceniany kierunek otrzymał pozytywną ocenę (Uchwała nr 417/2007 Prezydium PKA z dnia 14 czerwca 2007 r.) z krótszym okresem jej obowiązywania na okres 2 lat, tj. do roku akademickiego 2009/2010 i ze wskazaniem zaleceń, jakie powinny zostać wykonane. W roku 2009 po analizie przedstawionych przez Uczelnię działań naprawczych wydano ocenę pozytywną (Uchwała nr 1054/2009 Prezydium PKA z dnia 10 grudnia 2009 r.). Kolejna ocena programowa została przeprowadzona w dniach 21-22 grudnia 2013 r. w wyniku której kierunek ekonomia otrzymał ocenę warunkową, wyrażoną w Uchwale Nr 140/2014 Prezydium PKA z dnia 3 kwietnia 2014 r., jednakże w wyniku przeprowadzonego postępowania odwoławczego Uchwałą Nr 5/2/2014 z dnia 26 czerwca 2014 r. Prezydium PKA zdecydowało o zmianie oceny warunkowej na pozytywną, obowiązującą do roku akademickiego 2019/2020. W 2020 roku w wyniku oceny PKA kierunek ekonomia otrzymał ocenę pozytywną na 2 lata, wyrażoną w Uchwale Nr 463/2020 Prezydium PKA z dnia 16 lipca 2020 r., w której termin następnej oceny programowej wyznaczono w roku akademickim 2021/2022. Przeprowadzenie oceny programowej zostało jednak przesunięte na bieżący rok akademicki 2022/2023 na mocy Uchwały nr 204/2022 Prezydium PKA z dnia 7 kwietnia 2022 r. w sprawie umorzenia powtórnego postępowania oceniającego na kierunkach studiów wyznaczonych do oceny

programowej w roku akademickim 2021/2022 z zastrzeżeniem, że kierunki studiów, których dotyczy umorzenie, zostaną poddane ocenie programowej w ramach której od podstaw zostanie oceniona jakość kształcenia na kierunku według aktualnie obowiązujących kryteriów.

W wyniku ostatniej oceny programowej PKA na kierunku ekonomia (ocena pozytywna - Uchwała Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że proces kształcenia realizowany w Podkarpackiej Szkole Wyższej im. bł. ks. Władysława Findysza w Jaśle nie w pełni umożliwia studentom kierunku ekonomia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym. Spośród przyjętych przez PKA kryteriów kryteria: 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia, i efekty uczenia się, 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się, 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie, 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku, a także 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów zostały spełnione częściowo. Kryteria: 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry, 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie, 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku, 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia, a także 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach zostały spełnione. Ponadto Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązało Uczelnię do realizacji zaleceń w odniesieniu do kryterium 1, 2, 3, 7 oraz 10 w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniałące. Opis zaleceń wraz z oceną ich realizacji zamieszczono w wyznaczonym miejscu raportu przy poszczególnych kryteriach.

Aktualne postępowanie oceniałące zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej prowadzonej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniałącego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniałącego przed wizytacją zespół oceniałący dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za przydzielone kryteria członkowie zespołu oceniałącego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia jeszcze przed wizytacją.

Wizytację poprzedzono wewnętrznymi spotkaniami zespołu oceniałącego, które posłużyły wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów. Podczas spotkań omawiano kryteria oceny oraz raport wstępny zespołu oceniałącego. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia

szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji.

Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia, przedstawicielami otoczenia społeczno- gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągania efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse 77% nauki prawne 4% nauki socjologiczne 2% nauki o zarządzaniu i jakości 4% stosunki międzynarodowe 3% matematyka 4 % informatyka 2% inne: filologia angielska, psychologia 4%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/ 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	960 godzin, 6 miesięcy/ 12 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	bankowość i ubezpieczenia	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	0	32
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	-	1419
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	180
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	70

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	48
---	---	----

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{5,6}	ekonomia i finanse 81% nauki prawne 6% nauki o zarządzaniu i jakości 7% informatyka 3% filologia angielska 3%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry/ 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	480 godzin/ 6 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	ekonomika przedsiębiorstw	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	0	35
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁸	-	615
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	120
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	67
Liczba punktów ECTS objętych programem	-	45

⁵W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium niespełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium niespełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium niespełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium niespełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium niespełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium niespełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium niespełnione
---	------------------------

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z założeniami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Uczelni na lata 2021-2025. Misja Uczelni jest integralną częścią strategii i nawiązuje do istotnych dla koncepcji i celów kształcenia elementów takich jak: jakość kształcenia, prowadzenie badań naukowych oraz współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Misję poprzedza preambuła, która określa podstawowe przesłanki funkcjonowania Uczelni, przyjęte przez nią kluczowe wartości oraz adresatów usług edukacyjnych. Preambuła stanowi właściwą podstawę dla określenia misji oraz strategii rozwoju. Strategia Rozwoju Uczelni opiera się na trzynastu ważnych z punktu widzenia koncepcji i celów kształcenia założeniach, w tym na zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia. Do pozostałych sfer działań objętych strategią należą działania ogniskujące się wokół: kadry naukowo-dydaktycznej, prowadzenia badań pod kątem wzmacniania kompetencji pracowników, oferty edukacyjnej, pozycji absolwentów na rynku pracy, współpracy międzynarodowej, infrastruktury, systemu funkcjonowania Uczelni, zdolności pozyskiwania funduszy na rozwój, związków Uczelni z regionem, partnerstw i budowania relacji z absolwentami.

Koncepcja i cele kształcenia nie w pełni mieszczą się w innych, niż dyscyplina wiodąca dyscyplinach do których przyporządkowano kierunek. Na pierwszym stopniu studiów kierunek przyporządkowano do dyscypliny ekonomia i finanse (dyscyplina wiodąca; 77%) pozostałe dyscypliny to - nauki prawne; nauki socjologiczne; nauki o zarządzaniu i jakości; stosunki międzynarodowe; matematyka; informatyka; filologia angielska, psychologia. Na drugim stopniu studiów kierunek przyporządkowano do dyscypliny ekonomia i finanse (dyscyplina wiodąca; 81%) pozostałe dyscypliny - nauki prawne; nauki o zarządzaniu i jakości; informatyka; filologia angielska. Nazwy dyscyplin naukowych nie są zgodne z treścią Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202). Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin nie znajduje uzasadnienia w przyjętej koncepcji i celach kształcenia. Kierunek przyporządkowano do dyscyplin adekwatnych do zajęć (np. do takich zajęć jak: matematyka, informatyka, filologia angielska, psychologia, stosunki międzynarodowe) a zajęcia takie zgodnie ze Stanowiskiem interpretacyjnym nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r. mają charakter subsydiarny dla kierunku i nie stanowią bazy dla budowy koncepcji kształcenia.

Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności lokalnego, zawodowego rynku pracy oraz uwzględniają postęp w obszarach działalności właściwych dla ocenianego kierunku. Znalazło to wyraz podczas spotkań m.in. z Władzami Uczelni, pracownikami ocenianego kierunku oraz uczestnikami spotkania z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Uczelnia podejmuje działania wzmacniające integralność koncepcji i celów

kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego m.in. poprzez próby pozyskiwania do współpracy nowych partnerów, w tym największych przedsiębiorstwach z regionu. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Efekty uczenia się przyjęte dla studiów pierwszego i drugiego stopnia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Są nastawione na przygotowanie absolwentów do pracy w działach wymagających kwalifikacji ekonomicznych, w szczególności w zakresie księgowości i finansów, w przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych, organach administracji rządowej i samorządowej, firmach doradczych, biurach rachunkowych a także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Efekty uczenia się przyjęte dla obydwu poziomów studiów są zgodne z ich praktycznym profilem. Nastawione są one w szczególności na wyposażenie absolwentów w umiejętności niezbędne do współpracy w zespole, kierowania zespołami oraz zarządzania jednostkami gospodarczymi. Kwalifikacje zawodowe absolwentów odpowiadają wymaganiom pracodawców oraz zapotrzebowaniu lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, a przede wszystkim z dyscypliną wiodącą jaką jest dla obydwu poziomów kształcenia ekonomia i finanse. Dla studiów pierwszego stopnia przyjęto po 16 kierunkowych efektów w zakresie wiedzy i umiejętności oraz 7 w zakresie kompetencji społecznych. W zakresie wiedzy efekty uczenia się przewidują, że absolwent na podstawową wiedzę o charakterze nauk ekonomicznych oraz wiedzę o relacjach ekonomicznych i finansowych pomiędzy podmiotami gospodarczymi, wiedzę o funkcjonowaniu przedsiębiorstw i innych instytucji, zna metody, teorie i narzędzia służące do opisu i analizy zjawisk ekonomicznych, ma wiedzę na temat prawnych norm regulujących działalność gospodarczą, zna podstawowe zasady i narzędzia zarządzania przedsiębiorstwem, ma podstawową wiedzę na temat technik informatycznych oraz możliwości ich wykorzystania w ekonomii. Należy wskazać, że w opisie efektów uczenia się z zakresu wiedzy nie użyto sformułowania o zaawansowanym stopniu jej znajomości i rozumienia. Efekty uczenia się nie są tym samym zgodne z charakterystykami drugiego stopnia przyjętymi dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218). Zespół oceniający wskazuje na konieczność dostosowania efektów uczenia się do wymagań dotyczących zaawansowanego stopnia wiedzy. W zakresie umiejętności przewidują, że absolwent potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do dokonywania obserwacji, interpretacji i rozwiązywania problemów i wykonywania zadań, potrafi prognozować skutki procesów i zjawisk ekonomicznych z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi, potrafi przeprowadzać analizy i formułować wnioski, potrafi współdziałać w ramach grup zadaniowych przyjmując różne role oraz komunikować się z otoczeniem, w szczególności w języku obcym na poziomie B2 ESOKJ, potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę do prowadzenia działalności gospodarczej. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych zakładają, że absolwent ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę ciągłego rozwoju zawodowego, potrafi kierować małym zespołem ludzi, jest gotów do krytycznej oceny wiedzy i zdarzeń w swoim otoczeniu, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu, jest gotów do uczestniczenia w realizacji projektów społecznych i na rzecz interesu publicznego, potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy. Wskazano odniesienia efektów w tych trzech zakresach do wszystkich charakterystyk uniwersalnych dla kwalifikacji na poziomie szóstym PRK. Nie wszystkie sformułowania

efektów w zakresie kompetencji społecznych i odniesienia do 6 poziomu PRK są prawidłowe - przykładowo efekt potrafi kierować małym zespołem ludzi odpowiada kwalifikacjom na 7 poziomie PRK. Poza tym w sformułowaniu żadnego z tych efektów nie użyto określenia "jest gotów do", a w kilku przypadkach stosowane są określenia "potrafi", co odpowiada efektom w zakresie umiejętności.

Dla studiów drugiego stopnia przyjęto 15 kierunkowych efektów w zakresie wiedzy, 12 w zakresie umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty uczenia się z zakresu wiedzy zakładają, że absolwent ma pogłębioną wiedzę na temat głównych teorii ekonomicznych oraz funkcjonowania gospodarki, zna rodzaje więzi ekonomicznych, zna w sposób pogłębiony metody i narzędzia statystyczne i ekonometryczne oraz analizy ekonomicznej, ma pogłębioną wiedzę na temat zasad i norm etycznych, zna i rozumie pojęcia i regulacje z zakresu prawa własności intelektualnej, ma wiedzę o tworzeniu przedsiębiorstw i prowadzenia przez nie działalności, a w szczególności ich gospodarki finansowej. Efekty uczenia się z zakresu umiejętności zakładają, że absolwent potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu ekonomii i finansów w działalności gospodarczej, potrafi posługiwać się pogłębioną wiedzą do analizowania procesów gospodarczych i formułowania opinii w tym zakresie, potrafi analizować, oceniać, prognozować i modelować złożone zjawiska i procesy zachodzące w gospodarce, ma umiejętność posługiwania się normami prawnymi i standardami zawodowymi i etycznymi, potrafi kierować pracą zespołu z zastosowaniem adekwatnych metod i technik, potrafi przygotowywać prace pisemne i wystąpienia ustne z wykorzystaniem terminologii z zakresu ekonomii, w tym wystąpienia ustne w języku angielskim. Należy przy tym wskazać, że efekty uczenia się nie określają nabycia przez absolwenta poziomu znajomości języka obcego, w tym przypadku wymaganego poziomu B2+. Efekty uczenia się dotyczące języka obcego nie są tym samym zgodne z charakterystykami drugiego stopnia przyjętymi dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Rekomendowane jest dostosowanie efektów uczenia się do wymagań dotyczących poziomu znajomości języka obcego. Efekty uczenia się z zakresu kompetencji społecznych zakładają, że absolwent potrafi planować proces samokształcenia, potrafi współdziałać w grupie, potrafi identyfikować i rozstrzygać dylematy związane z wykonywaną pracą oraz jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej, ma świadomość odpowiedzialności za podejmowane działania, potrafi wnieść wkład w przygotowanie projektów społecznych, potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy. Wskazano odniesienia efektów w tych trzech zakresach do wszystkich charakterystyk uniwersalnych dla kwalifikacji na poziomie siódmym PRK. Jednak sformułowania części efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych nie są zgodne z 7 poziomem PRK. W żadnym z nich nie użyto określenia "jest gotów do", a w wielu posłużono się sformułowaniem "potrafi". Ponadto błędnie przyporządkowano niektóre efekty uczenia się - przykładowo efektu kierunkowego K2P-KO1 z zakresu kompetencji społecznych "Potrafi samodzielnie planować proces samokształcenia, w tym uzupełniania wiedzy i umiejętności o charakterze interdyscyplinarnym; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób" wskazano odniesienie do charakterystyki P7S-KK.

W sylabusach opracowanych dla poszczególnych zajęć ujętych w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia określono przyjęte dla nich efekty uczenia się. Obejmują one od jednego do kilku efektów w każdym z zakresów, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W przypadku każdego efektu uczenia się przyjętego dla danych zajęć wskazano jego odniesienia do kierunkowych efektów uczenia się. Efekty zajęciowe są dostosowane do specyfiki zajęć, jednak w wielu efektach zajęciowych na studiach pierwszego stopnia w zakresie wiedzy brakuje określeń zgodnych

z 6 poziomem PRK („zna i rozumie” w stopniu zaawansowanym), a na studiach drugiego stopnia zgodnych z 7 poziomem PRK („zna i rozumie” w stopniu pogłębionym). Zespół oceniający wskazuje, że niezbędne jest zastosowanie w zajęciowych efektach uczenia się w zakresie wiedzy określeń zgodnych z wymaganiami przyjętymi dla odpowiednio 6 i 7 poziomu PRK. Kierunkowe i zajęciowe efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów oraz stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Efekty uczenia się, zarówno dla studiów pierwszego jak i drugiego stopnia, uwzględniają nabycie umiejętności praktycznych wymaganych od absolwenta kierunku ekonomia. Powyższa ocena nie dotyczy jednak zajęciowych efektów uczenia się z języka obcego. O ile kierunkowy efekt uczenia się zakłada, że absolwent studiów pierwszego stopnia zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, to sylabus zajęć z języka angielskiego w żadnym miejscu, w tym w efektach zajęciowych, nie podaje informacji na temat poziomu znajomości tego języka. Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów drugiego stopnia nie zakładają natomiast, jak wskazano powyżej, nabycia kompetencji z języka obcego na poziomie biegłości B2+, a także w sylabusie w ramach efektów zajęciowych nie określono zakładanego poziomu znajomości tego języka. Zespół oceniający wskazuje, że niezbędne jest określenie w zajęciowych efektach uczenia się na obydwu poziomach studiów poziomu nabywanych kwalifikacji językowych zgodnie z 6 i 7 poziomem PRK. Dla obydwu poziomów studiów efekty uczenia się uwzględniają kompetencje społeczne, w tym niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Kierunkowe efekty uczenia się oraz efekty przyjęte dla poszczególnych zajęć ujętych w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia zostały określone w sposób zrozumiały. Ich sformułowanie jest zgodne z terminologią i językiem przyjętym w ramach dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Wskazane przez zespół oceniający nieprawidłowości odnoszące się do efektów uczenia się sprawiają jednak, że nie można w oparciu o nie stworzyć kompleksowego i spójnego systemu skutecznej weryfikacji oraz wyrażenia oceny stopnia ich osiągnięcia zgodnego z 6 i 7 poziomem PRK.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy).

W Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. sformułowano jedno zalecenie w zakresie oceny kryterium nr 1.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia
1.	Dokonanie aktualizacji opracowanych efektów uczenia się i dopasowania do	Po wizytacji Zespołu Oceniającego w dniu 22 lutego 2020 roku został powołany Zespół ds. opracowywania efektów uczenia się oraz programu studiów (Zarządzenie nr 1/2020	Zalecenie niezrealizowane, gdyż: 1. Kierunkowe i zajęciowe efekty uczenia się na studiach I stopnia w zakresie wiedzy

profilu praktycznego. Przyjęte do realizacji efekty w zbyt małym stopniu odpowiadają celom kształcenia na profilu praktycznym. Analiza ich treści i porównanie z opracowanymi efektami uczenia się dla wcześniej prowadzonego profilu ogólnoakademickiego prowadzą do wniosku, że uczelnia tylko nieznacznie zmodyfikowała poprzedni katalog efektów uczenia się. Należy je skorygować w taki sposób, aby były zgodne ze stanem wiedzy w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse oraz adekwatne do aktualnych wymogów zawodowego rynku pracy, właściwych dla ocenianego kierunku.	dołączono do odpowiedzi na Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2020 roku) Na pierwszym spotkaniu, które odbyło się 7.03.2020 roku opracowano harmonogram prac zespołu oraz ustalono priorytety w dopasowaniu efektów uczenia się do profilu praktycznego. Przedstawiciele firm z regionu przedstawili swoje oczekiwania odnośnie do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwentów kierunku ekonomia. Prace nad efektami uczenia się zakończono w sierpniu 2020 roku. Po pozytywnej opinii Społecznej Rady, Samorządu Studenckiego oraz Rady Wydziału zostały wdrożone od roku akademickiego 2020/2021 (Efekty uczenia się dla kierunku ekonomia o profilu praktycznym stopień I i stopień II zamieszczona w raporcie samooceny).	nie przewidują jej znajomości i rozumienia w stopniu zaawansowanym. 2.Efekty zajęciowe na studiach I stopnia nie zakładają znajomości języka obcego na poziomie B2. 3.Wiele zajęciowych efektów uczenia się na studiach II stopnia nie przewiduje znajomości i rozumienia w stopniu pogłębionym elementów składowych wiedzy. 4.Kierunkowe oraz zajęciowe efekty uczenia się na studiach II stopnia nie zakładają znajomości języka obcego na poziomie B2+.
---	---	---

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku ekonomia są zgodne z misją i celami strategicznymi Uczelni i Wydziału, zmierzają bowiem do przygotowania

absolwentów, do podjęcia aktywności zawodowej na rynku pracy. Absolwent po ukończeniu studiów powinien być przygotowany do pracy w przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych i usługowych, a także do podjęcia własnej działalności gospodarczej. Kierunek ekonomia na pierwszym i drugim stopniu studiów został niewłaściwie przyporządkowany do dyscyplin. Kierunek przyporządkowano do dyscyplin, które są adekwatne do zajęć wskazanych w § 3 i w § 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2018 r., poz. 1861 ze zm.), t.j. zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, z wychowania fizycznego oraz z języka obcego, a zajęcia te mają charakter subsydiarny dla kierunku i nie stanowią bazy dla budowy koncepcji kształcenia. Nazwy dyscyplin do których przyporządkowano kierunek nie są poprawne i nie są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202). Efekty uczenia się dla ocenianego kierunku studiów są w pełni zgodne z wymaganiami określonymi w przepisach wprowadzających PRK odnoszących się do studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym. Podstawą do sformułowania oceny kryterium spełnione częściowo są następujące nieprawidłowości:

1. Kierunek przyporządkowano do dyscyplin adekwatnych do zajęć a zajęcia takie zgodnie ze Stanowiskiem interpretacyjnym nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r. mają charakter subsydiarny dla kierunku i nie stanowią bazy dla budowy koncepcji kształcenia.
2. Nazwy dyscyplin naukowych nie są zgodne z treścią Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).
3. Brak dla kierunkowych i zajęciowych efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia określenia (zgodnie z wymaganiami 6 poziomu PRK) znajomości i rozumienia w stopniu zaawansowanym elementów składowych wiedzy.
4. Brak dla studiów pierwszego stopnia określenia w efektach zajęciowych (zgodnie z wymaganiami 6 poziomu PRK) znajomości języka obcego na poziomie B2.
5. Błędne określenia efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych na studiach I stopnia i ich przyporządkowania do charakterystyk drugiego stopnia na 6 poziomie PRK.
6. Błędne określenia efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych na studiach II stopnia i ich przyporządkowania do charakterystyk drugiego stopnia na 7 poziomie PRK.
7. Braki dla wielu zajęciowych efektów uczenia się na studiach drugiego stopnia określenia (zgodnie z wymaganiami 7 poziomu PRK) znajomości i rozumienia w stopniu pogłębionym elementów składowych wiedzy.
8. Brak dla studiów drugiego stopnia określenia (zgodnie z wymaganiami 7 poziomu PRK) znajomości języka obcego na poziomie B2+ w ramach kierunkowego efektu uczenia się oraz efektów zajęciowych.

Efekty uczenia się przewidują kształtowanie umiejętności praktycznych w zakresie zawodu ekonomisty. Są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, jednak z zastrzeżeniem dotyczącym niewłaściwego przyporządkowania kierunku do dyscyplin które są adekwatne do zajęć mających charakter subsydiarny dla kierunku o czym mowa w stanowisku interpretacyjnym PKA nr 5/2020 z 2 lipca 2020 . Odpowiadają także stanowi praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Wskazane braki nie pozwalają jednak na stworzenie kompleksowego i skutecznego systemu weryfikacji i oceny ich osiągnięcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się przyporządkowanie kierunku do dyscyplin w taki sposób, aby przyporządkowanie to wynikało z kluczowych przesłanek i celów prowadzenia kierunku studiów.
2. Zaleca się dostosowanie nazw dyscyplin tak aby były zgodne z treścią Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).
3. Zaleca się na studiach pierwszego stopnia dostosowanie opisu efektów w zakresie wiedzy do wymagań określonych dla 6 poziomu PRK, tj. wskazanie na znajomość i rozumienie wiedzy w stopniu zaawansowanym.
4. Zaleca się na studiach pierwszego stopnia dostosowanie opisu zajęciowych efektów uczenia się do wymagań określonych dla 6 poziomu PRK, tj. wskazanie znajomości języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
5. Zaleca się na studiach drugiego stopnia dostosowanie opisu zajęciowych efektów w zakresie wiedzy do wymagań określonych dla 7 poziomu PRK, tj. wskazanie na znajomość i rozumienie wiedzy w stopniu pogłębionym.
6. Zaleca się na studiach drugiego stopnia dostosowanie opisu kierunkowych i zajęciowych efektów uczenia się do wymagań określonych dla 7 poziomu PRK, tj. wskazanie znajomości języka obcego na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
7. Zaleca się na studiach pierwszego stopnia dostosowanie sformułowań efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych i ich odniesienia do charakterystyk II stopnia do 6 poziomu PRK.
8. Zaleca się na studiach drugiego stopnia dostosowanie sformułowań efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych i ich odniesienia do charakterystyk II stopnia do 7 poziomu PRK.
9. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości będących podstawą do sformułowanych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Przedmiotem analizy były programy studiów przyjęte uchwałą nr 1/2020 Senatu Podkarpackiej Szkoły Wyższej im. Bł. ks. W. Findysza w Jaśle z dnia 26.09.2020 roku dotyczącą zatwierdzenia programu studiów na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku ekonomia. Treść uchwały nie wskazuje załączników zawierających programy studiów. Przekazane programy studiów I i II stopnia, oznaczone jako załącznik do uchwały, określają cele kształcenia, podstawowe informacje o programie, sylwetkę absolwenta, perspektywy zawodowe, efekty uczenia się, praktyki zawodowe. W ramach dokumentacji udostępnionej zespołowi oceniającemu znalazły się tabele zawierające plany niestacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, ale bez wskazania, że stanowią one element (załącznik) programu studiów. Należy nadmienić, że studia pierwszego

i drugiego stopnia prowadzone są wyłącznie w formie niestacjonarnej, co wynika, jak wskazała uczelnia, z małego zainteresowania studiami stacjonarnymi. Natomiast w raporcie samooceny zawarte zostały także informacje odnoszące się do studiów stacjonarnych i w objętym nimi zakresie stanowiły one podstawę analizy i oceny w ramach kryterium 2.

Program studiów pierwszego stopnia obejmuje kilka grup zajęć. W ramach zajęć kształcenia ogólnego ujęte są w szczególności treści z zakresu psychologii, etyki, socjologii, technologii informacyjnych, języka obcego. Zajęcia zaliczone do grupy podstawowych obejmują treści programowe z zakresu mikroekonomii i makroekonomii, matematyki, prawa, międzynarodowych stosunków ekonomicznych, zarządzania, statystyki opisowej, ekonometrii, rachunkowości. Na zajęciach kierunkowych realizowane są treści programowe z zakresu finansów publicznych, polityki gospodarczej, analizy ekonomicznej, gospodarki regionalnej, polityki społecznej. Na studiach pierwszego stopnia realizowana jest jedna specjalność - *bankowość i ubezpieczenia*. Grupa treści programowych związanych ze specjalnością jest silnie zróżnicowana. W zasadzie tylko jedno zajęcia (ubezpieczenia) są z nią bezpośrednio związane. Pozostałe są mniej bądź bardziej odległe od tej tematyki, jak kwestie podatków, finansów przedsiębiorstw, międzynarodowych transakcji handlowych, zarządzania personelem, analizy rynku i konkurencji, podstaw prawnych działalności gospodarczej, a także niezwiązane z nią geografia ekonomiczna oraz ochrony i kształtowanie środowiska. Kolejna grupa treści programowych związana jest z zajęciami specjalnościowymi do wyboru. Są tutaj ujęte zajęcia zawierające treści z zakresu bankowości i ubezpieczeń, ale także teorii podatków, rachunkowości przedsiębiorstw, rynku kapitałowego, finansów publicznych, strategii rozwoju przedsiębiorstw, promocji i reklamy, wyceny projektów inwestycyjnych. Jedynie w 4 na 14 par zajęć do wyboru ujęte są zajęcia wyłącznie z bankowości i ubezpieczeń. Zespół oceniający uważa, że w takim układzie treści programowe określone jako specjalnościowe i do wyboru nie są merytorycznie spójne i nie pozwalają na osiągnięcie efektów uczenia się mających zgodnie z koncepcją kształcenia wyposażyć absolwentów w kwalifikacje oczekiwane od specjalistów zakresie bankowości i ubezpieczeń. W związku z tym zespół oceniający wskazuje, że niezbędne jest dostosowanie treści programowych kształcenia specjalnościowego na studiach pierwszego stopnia do nazwy specjalności i odpowiadających jej efektom uczenia się.

Na studiach drugiego stopnia w ramach zajęć podstawowych realizowane są treści programowe z zakresu ekonometrii i prognozowania, wnioskowania statystycznego, ekonomii menedżerskiej, makroekonomii, prawa gospodarczego, historii gospodarczej. Do treści o charakterze kierunkowym należą zagadnienia z zakresu ekonomii matematycznej, rynku kapitałowego i finansowego, gospodarowania kapitałem ludzkim i ekonomii międzynarodowej. Na studiach drugiego stopnia jedyną specjalnością jest *ekonomika przedsiębiorstw*. W jej ramach ujęte są treści z zakresu ekonomiki i organizacji przedsiębiorstw, oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstw, informatyki w gospodarce a także giełdy i rynku kapitałowego, logistyki w zarządzaniu przedsiębiorstwem, controllingu, współczesnych koncepcji zarządzania, języka angielskiego. Kolejna grupa treści programowych ujęta jest w ramach zajęć specjalnościowych do wyboru. Są to w szczególności treści z zakresu ekonomiki i organizacji przedsiębiorstw, oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, logistyki w zarządzaniu przedsiębiorstwem, ale także odległe od specjalności treści dotyczące ekonomiki środowiska, marketingu międzynarodowego, systemu ubezpieczeniowego, integracji europejskiej, globalizacji gospodarki, handlu zagranicznego. Zespół oceniający stwierdza, że w takim układzie treści programowe określone jako specjalnościowe i do wyboru nie są dostatecznie spójne i nie pozwalają na osiągnięcie efektów uczenia się pozwalających na przygotowanie zgodnie

z koncepcją kształcenia specjalistów w zakresie ekonomiki przedsiębiorstwa. W związku z tym zespół wskazuje na konieczność dostosowania treści programowych kształcenia specjalnościowego na studiach drugiego stopnia do nazwy specjalności i przyjętym efektom uczenia się.

Większość treści programowych odnosi się do dyscypliny wiodącej jaką jest ekonomia i finanse oraz dyscyplin dodatkowych. Pokrycia w tych dyscyplinach nie mają jedynie treści programowe z *geografii ekonomicznej* oraz *ochrony i kształtowania środowiska*. Treści programowe realizowane na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie są jednak spójne i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów oraz zgodne z efektami uczenia się w zakresie realizowanych specjalności. Treści ujęte w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Obejmują także normy i zasady oraz uwzględniają aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla ocenianego kierunku studiów. Treści tworzące program studiów w zakresie specjalności nie zapewniają uzyskania wszystkich efektów uczenia się przyjętych dla obydwu poziomów kształcenia.

Studia pierwszego stopnia trwają trzy lata i zorganizowane są w ramach 6 semestrów. Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi osiągnąć w całym cyklu kształcenia wynosi 180. Studia drugiego stopnia trwają 2 lata (4 semestry) a łączna liczba punktów ECTS konieczna do ich ukończenia wynosi 120. W kartach zajęć zawarta jest informacja o nakładzie pracy studenta obejmującym udział w zajęciach oraz pracę własną. Dla obliczenia tego nakładu pracy przyjęto, że 1 punkt ECTS odpowiada 25 godzinom pracy studenta. Jako elementy służące do obliczenia obciążenia studenta, w różnym zestawie dla poszczególnych zajęć, podano liczbę godzin wykładów, ćwiczeń, samodzielne studiowanie tematyki wykładów, samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń, samodzielne przygotowanie eseju, prezentacji oraz pracy zaliczeniowej, udział w konsultacjach, przygotowanie do kolokwium, udział w kolokwium, przygotowanie do egzaminu, udział w egzaminie. W niektórych z tych bilansów punktów ECTS występują błędy i zespół oceniający podnosi zastrzeżenia do zasadności wysokości przyjętych miar. Np. dla zajęć z finansów publicznych i rynku finansowego program studiów pierwszego stopnia przewiduje dwie formy: wykład i ćwiczenia, a w bilansie zamieszczonym w sylabusie jest uwzględniony wyłącznie wykład, na egzamin przewidziano 3 godziny, co odbiega od realiów, jako obciążenie studenta na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów podano 50 godz., chociaż wykład ma wymiar 30 godz. Na zajęcia z zarządzania na studiach pierwszego stopnia przewidziane jest 30 godz. wykładu, na egzamin przewidziano 4 a na kolokwium 3 godziny, co odbiega od realiów, a jako obciążenie studenta na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów podano 50 godz. Jednocześnie mimo prowadzenia zajęć wyłącznie w formie wykładu w kalkulacji nakładu pracy uwzględnione jest przygotowanie do ćwiczeń, przygotowanie do egzaminu i udział w egzaminie, chociaż w tym samym sylabusie nie wskazano egzaminu jako formy weryfikacji. Dla zajęć z *rachunkowości finansowej* na studiach pierwszego stopnia, czy na studiach drugiego stopnia z *rynku kapitałowego i finansowego* udział w konsultacjach został zaplanowany w wymiarze aż 27 godzin. Tego typu błędy występują także w odniesieniu do innych zajęć. Zespół oceniający wskazuje, że niezbędne jest skorygowanie nakładów pracy mierzonego liczbą punktów ECTS dla poszczególnych zajęć i dostosowanie go do faktycznie prowadzonych form zajęć, stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i obciążeń godzinowych związanych z udziałem w sprawdzianach. Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdza się, że czas trwania studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów są

poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Natomiast w określeniu nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do szeregu zajęć występują błędy.

Program studiów stacjonarnych pierwszego stopnia przewiduje realizację zajęć w łącznej liczbie 1800 godzin, a studiów niestacjonarnych 1419 godzin. Zajęcia ujęte są w czterech grupach z następującą przypisaną do nich liczbą godzin i punktów ECTS: zajęcia kształcenia ogólnego na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych – po 285 godz. i 13 ECTS, zajęcia zaliczone do podstawowych – także z równym wymiarem godzin i punktów ECTS dla obydwu form studiów 360 godz. i 48 ECTS, zajęcia kierunkowe – analogicznie po 180 godz. i 24 ECTS, zajęcia specjalnościowe obowiązkowe 490 godz. na studiach stacjonarnych i 270 na niestacjonarnych z jednakową liczbą 35 ECTS oraz zajęcia specjalnościowe do wyboru w wymiarze 485 godz. na studiach stacjonarnych i 324 na niestacjonarnych z jednakową liczbą 48 ECTS. Do zajęć tych przypisano łącznie 168 punktów ECTS. Pozostałe 12 punktów przyporządkowano do praktyki zawodowej. Uczelnia wskazała w raporcie samooceny, że łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów jest identyczna z liczbą punktów koniecznych do ukończenia studiów i wynosi 180. Na uwagi zgłoszone przez zespół oceniający w tym zakresie uczelnia przekazała, że wszystkie punkty ECTS ujęte w programie studiów są realizowane z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, poza praktykami zawodowymi (12 ECTS) oraz pracą dyplomową (10 ECTS), czyli łączna ich liczba wynosi 158. Wskazówki zespołu oceniającego dotyczące sposobu obliczenia punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów nie zostały uwzględnione co oznacza, że wymagania w tym zakresie nie są spełnione.

Program studiów stacjonarnych drugiego stopnia przewiduje realizację zajęć w łącznej liczbie 825 godzin, a studiów niestacjonarnych 615 godzin. Zajęcia ujęte są w trzech grupach z następującą przypisaną do nich liczbą godzin i punktów ECTS: zajęcia zaliczone do podstawowych – z równym wymiarem godzin i punktów ECTS dla obydwu form studiów 180 godz. i 24 ECTS, zajęcia kierunkowe – analogicznie po 120 godz. i 17 ECTS, zajęcia specjalnościowe obowiązkowe 300 godz. na studiach stacjonarnych i 180 na niestacjonarnych z jednakową liczbą 28 ECTS oraz zajęcia specjalnościowe do wyboru w wymiarze 225 godz. na studiach stacjonarnych i 135 na niestacjonarnych z jednakową liczbą 45 ECTS. Do zajęć tych przypisano łącznie 114 punktów ECTS. Pozostałe 6 punktów przyporządkowano do praktyki zawodowej. Także w tym przypadku uczelnia wskazała w raporcie samooceny, że łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest identyczna z liczbą punktów koniecznych do ukończenia studiów i wynosi 120. Także w tym zakresie na uwagi i wskazówki zgłoszone przez zespół oceniający uczelnia przekazała, że wszystkie punkty ECTS ujęte w programie studiów są realizowane z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, poza praktykami zawodowymi (6 ECTS) oraz pracą dyplomową (20 ECTS), czyli łączna ich liczba wynosi 94.

Sekwencja zajęć i grup zajęć na studiach pierwszego stopnia przewiduje, że kształcenie ogólne prowadzone jest w pierwszym i drugim semestrze, poza nauką języka obcego rozciągniętą na cztery pierwsze semestry, zajęcia przekazujące treści podstawowe prowadzone są od semestru pierwszego do czwartego, zajęcia kierunkowe prowadzone są w semestrach 3-6, zajęcia specjalnościowe w semestrach 1-5, a specjalnościowe do wyboru w ostatnich trzech semestrach studiów.

Proseminarium realizowane jest przez dwa ostatnie semestry. Pewne zastrzeżenia budzi rozciągnięcie kształcenia specjalnościowego na pięć pierwszych semestrów studiów. Ma to jednak związek ze wskazanym powyżej niewłaściwym wyprofilowaniem studiów, gdyż np. w pierwszym semestrze jako zajęcia specjalnościowe realizowana jest *ochrona i kształtowanie środowiska* czy *podstawy marketingu*. Na studiach drugiego stopnia sekwencja zajęć jest prawidłowa. Zajęcia przekazujące treści podstawowe i kierunkowe realizowane są w dwóch pierwszych semestrach, zajęcia specjalnościowe w pierwszym, drugim, ale w większości w trzecim semestrze, zajęcia specjalnościowe do wyboru w semestrach trzecim i czwartym, *proseminarium* w pierwszym a *seminarium magisterskie* w trzech następnych semestrach. Nauka języka obcego trwa przez wszystkie semestry.

Program studiów przewiduje realizację zajęć w formie wykładów, ćwiczeń oraz praktyk zawodowych. Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia na zajęcia w formie ćwiczeń (wliczając w to wychowanie fizyczne, naukę języka obcego, proseminarium oraz seminarium licencjackie) przypada 45% łącznej liczby godzin wykładów i ćwiczeń. Bez wskazanych trzech form zajęć wymagających w sposób oczywisty formy ćwiczeń na pozostałe zajęcia przypada już jedynie 28% godzin. Większość zajęć specjalnościowych realizowana jest wyłącznie w formie wykładów. Zespół oceniający uważa, że taki udział zajęć realizowanych w formie ćwiczeń jest zbyt mały dla kierunku o profilu praktycznym i nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i w związku z tym uważa za niezbędne wprowadzenie większego zakresu kształcenia w formie ćwiczeń.

Program studiów niestacjonarnych drugiego stopnia przewiduje, że udział zajęć prowadzonych w formie ćwiczeń (w tym z języka obcego) w łącznej liczbie godzin wykładów i ćwiczeń wynosi 33%. Na seminarium i proseminarium ujęte oddzielnie w programie studiów przypada łącznie 45 godz. Zespół oceniający uważa, że taki udział zajęć w formie ćwiczeń jest zbyt mały dla osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku praktycznym i niezbędne jest jego zwiększenie.

Na studiach I stopnia studenci mogą dokonywać wyboru zajęć ujętych w programie studiów jako zajęcia specjalnościowe do wyboru. Alternatywa polega na wyborze jednych zajęć spośród dwóch ujętych w 13 blokach, do których przyporządkowano łącznie 34 ECTS. Do zajęć do wyboru zaliczono także *seminarium licencjackie*. Łącznie do zajęć do wyboru przyporządkowano 48 punktów ECTS i taki ich wymiar uczelnia podała w raporcie samooceny. Oznacza to, że nie jest spełniony wymóg umożliwienia wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ich łącznej liczby. Zespół oceniający wskazuje na konieczność zwiększenia możliwości wyboru zajęć w zakresie pozwalającym na co najmniej osiągnięcie tego wskaźnika.

Na studiach II stopnia zajęciami do wyboru są zajęcia ujęte w programie studiów jako specjalnościowe go wyboru. Studenci wybierają jedno zajęcia z 6 bloków składających się z 2-3 zajęć. Do tej grupy zaliczono także *proseminarium* i *seminarium magisterskie*. Do zajęć do wyboru przyporządkowano łącznie 45 punktów ECTS. Spełnione są tym samym wymagania w tym zakresie.

Zgodnie z informacją zamieszczoną w raporcie samooceny uczelnia do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na studiach I stopnia zalicza 20 zajęć z łączną liczbą 58 punktów ECTS oraz praktykę zawodową (12 ECST), tj. łącznie 70 punktów ECTS. Oznacza to, że nie są spełnione wymagania w tym zakresie co do liczby punktów ECTS. Zespół oceniający uważa przy tym, że zaliczenie do tej grupy zajęć prowadzonych wyłącznie w formie wykładu, jak *bezpieczeństwo i higiena pracy, podatki i prawo podatkowe, zarządzanie personelem* oraz *ubezpieczenia społeczne, majątkowe*

i osobowe jest nieuzasadnione, gdyż przy tej formie zajęć nie pozwalają one na kształtowanie umiejętności praktycznych.

Na studiach drugiego stopnia do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w raporcie samooceny zaliczono 16 zajęć, do których przyporządkowano łącznie 61 ECTS oraz praktykę zawodową (6 ECTS). Do zajęć tych przyporządkowano zatem łącznie 67 punktów ECTS. Zespół oceniający uważa, że zakwalifikowanie do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zajęć o charakterze ogólnym (*ekonomia menedżerska, współczesne koncepcje zarządzania, gospodarowanie kapitałem ludzkim, prawo pracy, przedsiębiorczość i innowacje*) prowadzonych wyłącznie w formie wykładów jest niezasadne, gdyż przy tej formie zajęć nie pozwalają one na kształtowanie umiejętności praktycznych. Oznacza to, że także na studiach II stopnia nie są de facto spełnione wymagania co do liczby punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Program studiów pierwszego stopnia uwzględnia naukę języka angielskiego jako obowiązkowego w wymiarze 120 godz. oraz dodatkowo 18 godz. języka angielskiego zawodowego. Zajęcia z języka obcego na studiach drugiego stopnia realizowane są w łącznym wymiarze 36 godz., po 9 w każdym semestrze. Zespół oceniający uważa, że liczba godzin nauki języka obcego na studiach drugiego stopnia jest zbyt mała dla jego opanowania na wymaganym poziomie B2+. Żadne inne zajęcia nie są poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego.

W raporcie samooceny (zał. tab. 3) uczelnia wskazała dla studiów I i II stopnia, że nie dotyczy jej obowiązek prowadzenia zajęć z dziedziny nauk humanistycznych. Należy nadmienić, że w programie studiów pierwszego stopnia ujęte są zajęcia etyki (1 ECTS). W programie studiów drugiego stopnia ujęte są jako zajęcia do wyboru etyka w biznesie (3 ECTS). Oznacza to, że na obydwu poziomach kształcenia nie są spełnione wymagania dotyczące uwzględnienia w programie studiów zajęć z dziedziny nauk humanistycznych, którym przyporządkowano odpowiednią liczbę punktów ECTS.

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia nie przewiduje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Natomiast w okresie obowiązywania ograniczeń związanych z pandemią uczelnia przeszła na prowadzenie zajęć za pośrednictwem platformy internetowej. Każdy student otrzymał osobiste konto pocztowe oraz własną chmurę OneDrive. Każdy student posiada także dostęp do aplikacji Word, Excel i Power Point oraz w przeglądarce dzięki zastosowaniu chmury OneDrive ma możliwość wykonywania prac w grupie. Zajęcia zdalne organizowane są przy zastosowaniu platformy Microsoft Teams. Wykładowcy mają również do dyspozycji wirtualną białą tablicę. Każda grupa zajęciowa posiada dodatkowo swoją własną chmurę, która służy do przechowywania wspólnych plików i materiałów do zajęć.

W semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023 zajęcia na ocenianym kierunku prowadzone były w formie hybrydowej. Udział zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość był zróżnicowany dla poszczególnych lat studiów. Na studiach pierwszego stopnia udział ten wynosił w ujęciu godzinowym 24% dla pierwszego roku studiów, 40% dla drugiego i 71% dla trzeciego. Na studiach drugiego stopnia wynosił 28% dla pierwszego i 49% dla drugiego roku studiów. Uczelnia nie określiła liczby punktów ECTS odnoszących się do tych zajęć. Taki zakres zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z przepisami ogólnie obowiązującymi w okresie zagrożenia epidemicznego.

Metody kształcenia stosowane na ocenianym kierunku studiów zostały określone w sylabusach zajęć. Należą do nich wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, dyskusja moderowana, analiza i interpretacja danych empirycznych, analiza i interpretacja materiałów źródłowych, analiza studiów przypadku, przygotowanie referatu, praca zespołowa, przygotowanie projektu, rozwiązywanie zadań. Na części zajęć przewidziane jest wykorzystywanie jednocześnie kilku metod. Metody kształcenia są zorientowane na studentów i motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Na tej podstawie zespół oceniający stwierdza, że stosowane metody kształcenia są różnorodne i specyficzne. Uwzględniają one najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. W procesie nauczania i uczenia się są stosowane są prezentacje multimedialne. Natomiast wąski jest zakres zajęć prowadzonych z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego. W okresie ograniczeń w prowadzeniu zajęć w siedzibie uczelni i korzystania do ich realizacji z metod i technik kształcenia na odległość stosowane były i są narzędzia dostępne na platformie MS Teams. Studenci są zachęceni do samodzielności poprzez zlecanie im zadań w ramach pracy własnej i przygotowania się do zaliczeń i egzaminów, a w trakcie zajęć stymulowani są do aktywności poprzez prowadzenie dyskusji, indywidualne wykonywanie zadań oraz pracę w grupach.

Na studiach pierwszego stopnia spośród 20 zajęć zaliczonych przez uczelnię do kształtujących umiejętności praktyczne 4 prowadzone są wyłącznie w formie wykładu, a pozostałe w formie wykładu i ćwiczeń, przy czym 10 należy do zajęć do wyboru, co nie daje gwarancji realizacji danych zajęć. Na zajęciach prowadzonych w formie wykładów (np. *podatki i prawo podatkowe, zarządzanie personelem, ubezpieczenia społeczne, majątkowe i osobowe*) jako metody dydaktyczne stosowane są wykład wspomagany prezentacją multimedialną i analiza tekstów źródłowych. Tylko zajęcia informatyczne i jedne ilościowe realizowane są ze wsparciem oprogramowania komputerowego. Są to: *technologia informacyjna* (30 godz. ćwiczeń) i *informatyka gospodarcza* (zajęcia do wyboru, 18 godz. ćwiczeń), które realizowane są w całości w laboratorium komputerowym oraz zajęcia z *ekonometrii* realizowane w połowie w laboratorium (15 godz.). Jako narzędzia i techniki informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane w ramach tych zajęć: *technologia informacyjna* – Virtualbox (Windows, Linux), Microsoft365 (Word, Excel, PowerPoint, OneDrive, Teams), Pakiet Office (Word, Excel, PowerPoint); *ekonometria* – Excel z nakładką do analiza danych solver; *informatyka gospodarcza* – Microsoft365(Word, Excel, PowerPoint, OneDrive, Teams). Natomiast nie stosuje się metod kształcenia wspieranych specjalistycznym oprogramowaniem komputerowym np. dla szeregu zajęć zaliczonych do kształtujących umiejętności praktyczne, jak np. *rachunkowości, analizy ekonomicznej, finansów przedsiębiorstw*.

Na studiach drugiego stopnia na 16 zajęć zaliczonych przez uczelnię do kształtujących umiejętności praktyczne 5 jest realizowanych wyłącznie w formie wykładu. Są wśród nich, jak to wskazano już powyżej, zajęcia przekazujące wiedzę ogólną, jak *ekonomia menedżerska, współczesne koncepcje zarządzania, przedsiębiorczość i innowacje*. Przykładowo na zajęciach z *ekonomii menedżerskiej* jako jedyną metodę dydaktyczną podano wykład wspomagany prezentacją multimedialną. Dalszych 5 zajęć należy do grupy do wyboru co oznacza, że mogą nie być wybrane przez studentów. W laboratorium komputerowym prowadzone są wyłącznie zajęcia z *informatyki w gospodarce* oraz połowa (15 godz.) ćwiczeń z *ekonometrii i prognozowania procesów ekonomicznych*. Jako narzędzia i techniki informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane w ramach tych zajęć wskazano: *informatyka w gospodarce* – Microsoft365(Word, Excel, PowerPoint, OneDrive, Teams), Pakiet Office (Access, Word, Excel, PowerPoint), Microsoft Project Trello; *ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych* – Excel z nakładką do analiza danych solver. Także na studiach drugiego stopnia na

szeregu zajęciach zaliczonych do kształtujących umiejętności praktyczne nie korzysta się z metod kształcenia opartych na specjalistycznym oprogramowaniu komputerowym.

Taki zakres stosowania i rodzaj metod kształcenia nie zapewnia przygotowania do studentów do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie przez nich czynności praktycznych oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy przewidzianego dla absolwentów kierunku.

Zajęcia w języku angielskiego na studiach pierwszego stopnia prowadzone są w formie ćwiczeń leksykalno-gramatycznych oraz pracy z tekstem ze zwróceniem uwagi na rozumienie tekstu czytanego i ze słuchu, formułowanie tekstu pisemnego i ustnego. Do prowadzenia zajęć wykorzystywany jest magnetofon, słowniki oraz materiały audiowizualne. Metody te umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2.

Dla zajęć z języka angielskiego na studiach drugiego stopnia jako metody dydaktyczne wskazano w sylabusie konwersatoria leksykalno-gramatyczne oraz pracę z tekstem mającą na celu zapewnienie rozumienia tekstu słuchanego i mówionego, prowadzenie konwersacji i dokonywanie prezentacji z wykorzystaniem języka ekonomicznego. Metody te umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2+, ale jak już wskazano w ramach kryterium 1 nie określono literalnie dążenia do opanowania przez studentów takiej znajomości języka obcego.

Na ocenianym kierunku studiów ze względu na małą liczbę studentów oferowana jest tylko jedna specjalność. Nie są realizowane indywidualne ścieżki kształcenia. Studenci studiów pierwszego i drugiego stopnia mają jedynie możliwość wyboru części przedmiotów specjalnościowych, ale jak wskazano powyżej wybór ten jest z indywidualnego punktu widzenia ograniczony przez stosowaną procedurę uruchamiania zajęć do wyboru. Regulamin studiów przewiduje możliwość studiowania według indywidualnego planu studiów. Student wspólnie z opiekunem naukowym powołanym przez dziekana spośród nauczycieli mających co najmniej stopień doktora ustala indywidualny plan studiów, który musi spełniać wymagania wynikające z programu kształcenia na danym kierunku. Aktualnie nie ma studentów studiujących na takich zasadach. Indywidualizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów może mieć także formę indywidualnej organizacji studiów. Indywidualna organizacja studiów umożliwia ubieganie się o zwolnienie z obowiązku uczęszczania na zajęcia, natomiast student przystępuje do sesji egzaminacyjnej na zasadach ogólnych. O indywidualną organizację studiów mogą się ubiegać w szczególności studenci z niepełnosprawnością. Mogą oni otrzymać zgodę na korzystanie z pomocy osób trzecich, jak asystenci i tłumacze języka migowego, korzystanie z urządzeń technicznych umożliwiających pełny udział w zajęciach, zgodę na dokonanie zmiany sposobu składania zaliczenia lub egzaminu, przedłużenie czasu ich trwania oraz inne ułatwienia w tym zakresie. Z indywidualnej organizacji zajęć korzysta aktualnie 4 studentów I stopnia i 1 student II stopnia studiów.

Rozwiązania te umożliwiają dostosowanie w niezbędnym zakresie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia nie przewiduje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W okresach, gdy w oparciu o ogólnie obowiązujące przepisy proces kształcenia prowadzony był w oparciu o te metody także zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne realizowane były w pełni a nie pomocniczo z zastosowaniem dostępnych w ich ramach narzędzi.

Treści programowe są określone dla praktyk, wymiar praktyk jest zgodny z wymaganiami. Została im przyporządkowana właściwa liczba punktów ECTS. Umieszczenie praktyk w planie studiów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Programy praktyk są skonstruowane właściwie. Umożliwiają nabycie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji, które pozwalają na swobodne poruszanie się po rynku pracy. Efekty uczenia się zawarte w karcie modułu, dedykowane praktykom, są odpowiednio dopasowane i korespondują z efektami założonymi dla pozostałych zajęć. Potwierdzają to wpisy w dziennikach praktyk, sprawozdaniach z praktyk oraz kartach weryfikacji efektów uczenia się. Metody weryfikacji efektów uczenia się dla praktyk są właściwe - nadzór Biura Karier i karta praktyk. Ocena osiągniętych przez studenta efektów dokonywana jest gruntownie przez zakładowego opiekuna praktyk w skali ocen od 2 – 5 oraz w formie opisowej, koresponduje ona z każdym z zakładanych efektów uczenia się. Zaliczenie praktyk następuje w sposób kompleksowy: m.in. na podstawie rozmowy ze studentem, a także dokumentacji w postaci: analizy dziennika praktyk, sprawozdania napisanego przez zakładowego opiekuna praktyk, oceny karty weryfikacji zakładanych efektów uczenia się, samooceny studenta. Dobór miejsc praktyk nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i specyfiki kierunku. Miejsca praktyk nie uwzględniają współpracy przy specjalności bankowość i ubezpieczenia.

Analiza dokumentów odnoszących się do praktyk już odbytych wskazuje, że metody weryfikacji osiągniętych efektów dokonywane przez przedsiębiorców - opiekunów praktyk są właściwe i rzetelnie weryfikują przebieg praktyk. Weryfikacja następuje przez analizę arkuszy praktyk.

Praktyki realizowane są w przedsiębiorstwach współpracujących z Uczelnią, organizacjach pozarządowych czy organach administracji publicznej. Infrastruktura i wyposażenie miejsc praktyk umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się. Program praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie przez osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni. Studenci mogą na bieżąco zgłaszać swoje uwagi dotyczące programu i doskonalenia praktyk.

Studenci udający się na praktyki mogą miejsce ich odbywania wybrać spośród listy podmiotów, z którymi Uczelnia posiada podpisane stosowne porozumienia krótko i długoterminowe. Istnieje również możliwość zaliczenia części praktyki na podstawie pracy zawodowej bądź prowadzenia działalności gospodarczej studenta.

Proces kształcenia odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu Rektora w sprawie organizacji roku akademickiego. Informacja w tym zakresie podawana jest do wiadomości studentów najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem zajęć. Harmonogram zajęć jest akceptowany przez dziekana i podawany do wiadomości studentów przed rozpoczęciem semestru w systemie teleinformatycznym uczelni. Przewiduje on organizację w semestrze 10-12 zjazdów sobotnio-niedzielnych na studiach pierwszego stopnia i 7-10 na studiach drugiego stopnia, w odstępach z reguły dwutygodniowych. Organizacja roku akademickiego określa terminy sesji podstawowych i poprawkowych. Egzaminy są różnie rozłożone w sesji – w sesji zimowej roku akademickiego 2022/2023 niektóre odbywają się dla danego rocznika co tydzień, ale inne dzień po dniu bądź dwa tego samego dnia. Zespół oceniający rekomenduje stosowanie rozkładu egzaminów w sesji zapobiegającego ich kumulacji w trakcie jednego dnia bądź następujących po sobie dni. Zajęcia odbywają się z reguły od godziny 8.00 do godz. 20.15. W trakcie zjazdu realizowanych jest jednego dnia nawet po 11 godzin zajęć. Zajęcia prowadzone są w blokach 2, 3, 4 i 5 godzin. W szczególności niektóre zajęcia w formie ćwiczeń trwają 4 godziny, a zajęcia z języka obcego 4-5 godzin. Niektóre

zajęcia organizowane są w formie wykładu i bezpośrednio po nich następujących ćwiczeń. Pomiedzy zajęciami są niekiedy bardzo krótkie przerwy (np. po 5 godzinach wykładu przerwa przed następnymi 4 godzinami trwa jedynie 5 minut). Należy także nadmienić, że część zajęć jest łączona z innymi kierunkami.

Zespół oceniający uważa, że organizacja zajęć polegająca na bardzo dużej liczbie ich godzin w trakcie dnia, dużej liczbie godzin danych zajęć realizowanych jednorazowo i bardzo krótkie przerwy pomiędzy niektórymi zajęciami nie sprzyjają efektywności procesu kształcenia i uważa za niezbędne wprowadzenie korekt w tym zakresie.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy).

W Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. sformułowano 5 zaleceń w zakresie oceny kryterium nr 2.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia
1.	Dostosowanie programu studiów do skorygowanych efektów uczenia się uwzględniających profil praktyczny. Dostosowanie treści programowych oraz form zajęć do praktycznego profilu studiów.	Po zweryfikowaniu efektów uczenia się kolejnym krokiem powołanego Zespołu ds. dopasowania efektów uczenia się i programu studiów do profilu praktycznego było dostosowanie programu studiów. Były brane pod uwagę sugestie Zespołu Oceniającego odnośnie do zwiększenia liczby ćwiczeń zwłaszcza przy przedmiotach podstawowych i kierunkowych. Prace Zespołu zakończyły się w połowie września a po zatwierdzeniu przez Senat obowiązuje od 1 października 2020 roku (Program studiów dla kierunku ekonomia stopień I Studia niestacjonarne profil praktyczny, Program studiów dla kierunku ekonomia stopień II Studia niestacjonarne profil praktyczny w załączeniu).	Zalecenie niezrealizowane, gdyż zarówno na studiach I jak i II stopnia: 1. treści programowe zajęć specjalnościowych są niespójne merytorycznie i niezgodne w znacznym zakresie z nazwą specjalności; 2. formy kształcenia z przeważającym udziałem zajęć wykładowych nie odpowiadają praktycznemu profilowi studiów.

2.	Dostosowanie aktualnego (obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020) programu studiów w zakresie wymiaru praktyk do wymogów ustawowych, tj. 6 miesięcy na studiach pierwszego stopnia, a także poprawne oszacowanie liczby punktów ECTS przypisanych do praktyk zawodowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia.	Praktyki: na podstawie Uchwały Senatu 1/2020 z dnia 15 lutego 2020 roku (w załączeniu) wprowadzono zmiany odnośnie do liczby godzin oraz punktów ECTS. Zwiększono liczbę godzin praktyk na pierwszym stopniu do wymiaru 960 godzin (480 godzin po II semestrze oraz 480 godzin po IV semestrze) oraz przypisano praktykom 12 punktów ECTS (6 punktów ECTS po II semestrze oraz 6 punktów ECTS po IV). Zmiany też dotyczą praktyk na studiach II stopnia – zwiększono liczbę godzin – do 480 godzin oraz 6 punktów ECTS – zmiany weszły w życie od 1 października 2020 (Zarządzenie nr 1/2020 dołączono do odpowiedzi na Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2020 roku). Wyżej wspomniana Uchwała wprowadza również obowiązek hospitacji praktyk przez Opiekuna (Uchwała Senatu w sprawie przeprowadzania hospitacji praktyk zawodowych oraz arkusz hospitacyjny dołączono do odpowiedzi na Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2020 roku). Wprowadzone zmiany odnośnie do liczby punktów ECTS i godzin praktyk przedstawiają załączone programy studiów. Wprowadzono zmiany do Regulaminu studenckich praktyk, który obowiązuje od 1 października 2020 roku.	Zalecenie zrealizowane
3	Dostosowanie wymiaru punktów	(Program studiów dla kierunku ekonomia stopień I studia	Zalecenie zrealizowane w odniesieniu do studiów

	ECTS za zajęcia do wyboru na studiach drugiego stopnia do wymogu określonego w § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.).	niestacjonarne profil praktyczny, Program studiów dla kierunku ekonomia stopień II Studia niestacjonarne profil praktyczny w załączeniu).	drugiego stopnia, ale na studiach I stopnia udział punktów ECTS przypisanych do zajęć do wyboru jest mniejszy od określonego w wymaganiach.
4	Zapewnienie, aby zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne były prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.	Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym są prowadzone: a. w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej; b. w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Zajęcia praktyczne są poprzedzone zajęciami teoretycznymi. Zajęcia realizowane są w formie: wykładów - problemowych, konserwatoryjnych, seminariów, ćwiczeń teoretycznych, ćwiczeń w pracowni komputerowej, ćwiczeń praktycznych oraz praktyk zawodowych.	Zalecenie niezrealizowane, gdyż zarówno na studiach I, jak i II stopnia brak jest zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS oraz prowadzenia ich w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej przewidzianej dla absolwentów kierunku i w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.
5	Dobór metod kształcenia z uwzględnieniem najnowszych osiągnięć dydaktyki akademickiej oraz możliwości rozwijania przez studentów	Metody kształcenia są przyporządkowane ze względu na rodzaju zajęć oraz ukierunkowane na osiągnięcie efektów uczenia się. Zajęcia teoretyczne realizowane są w formie wykładu informacyjnego lub problemowego, na zajęciach	Zalecenie niezrealizowane, gdyż zbyt wąski jest zakres stosowania metod kształcenia uwzględniających najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej oparte na technikach i narzędziach informatycznych

umiejętności praktycznych.	kształtujących umiejętności praktyczne stosowane są różne metody: analiza i interpretacja tekstów źródłowych, analiza przypadków, burza mózgów, projekt, film dydaktyczny, symulacje, metoda sytuacyjna, praca w grupach, rozwiązywanie zadań, debaty oraz zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe. Metody kształcenia zachęcają studentów do samodzielnej pracy, krytycznego myślenia, przyjęcia aktywnej roli w procesie uczenia się oraz zapewniają uzyskanie przez studenta samodzielności i odpowiedzialności.	umożliwiających nabycie umiejętności praktycznych
----------------------------	---	---

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Treści programowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia są zgodne z przyjętymi dla kierunku efektami uczenia się. Uwzględniają aktualny stan wiedzy i jej praktycznych zastosowań w dyscyplinach, do których przyporządkowany został kierunek studiów. Ocena ta nie dotyczy treści programowych dla specjalności, które są niespójne i niezgodne z ich nazwami, ale także nie pozwalają na pełną realizację przyjętych dla kierunku efektów uczenia się. Zalecenie z poprzedniej oceny nie został tym samym w pełni zrealizowane. Łączny nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS jest zgodny z wymaganiami, a struktura punktów przypisanych do szeregu zajęć nie jest właściwa. Liczba punktów ECTS na studiach pierwszego i drugiego stopnia realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów jest określona w sposób nieprawidłowy. Sekwencja realizacji zajęć na obydwu poziomach studiów jest prawidłowa i pozwala na odpowiednie powiązanie wiedzy i umiejętności przekazywanych w ich ramach. Proporcje godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach na obydwu poziomach studiów nie są prawidłowe z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru na studiach pierwszego nie spełnia wymagań określonych w przepisach, co oznacza brak realizacji zalecenia z poprzedniej oceny, natomiast na studiach drugiego stopnia jest z nimi jedynie formalnie zgodna. Nie jest spełniony wymóg przyporządkowania co najmniej połowy punktów ECTS do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, co oznacza brak realizacji zalecenia z poprzedniej oceny. Program kształcenia dla obydwu poziomów kształcenia uwzględnia naukę języka obcego, jednak liczba godzin zajęć z języka obcego na studiach drugiego stopnia jest zbyt niska dla osiągnięcia wymaganego poziomu kompetencji językowych. Program

kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie obejmuje zajęć z dziedziny nauk humanistycznych. W programie studiów przewidziano, w zakresie zgodnym z przepisami, zakres stosowania metod i technik kształcenia na odległość. Na obydwu poziomach kształcenia stosowany jest szeroki zestaw metod nauczania, prawidłowo dostosowanych do poszczególnych zajęć. Ocena ta nie dotyczy części zajęć zaliczonych do kształtujących umiejętności praktyczne. Oznacza to brak realizacji zalecenia z poprzedniej oceny. Wykorzystywane są nowoczesne metody i wspomagające je narzędzia i techniki pozwalające na osiągnięcie przez studentów przyjętych efektów uczenia się, ale także z zastrzeżeniem ich braku dla części zajęć zaliczonych do kształtujących umiejętności praktyczne. Metody nauczania języka obcego pozwalają na nabycie przez studentów kompetencji językowych na poziomie odpowiednio B2 i B2+. W Uczelni wprowadzono rozwiązania umożliwiające dostosowanie procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych, w tym osób z niepełnosprawnościami. Efekty uczenia przypisane dla praktyk zawodowych mają odzwierciedlenie w innych zajęciach stosownie do profilu kierunku. Nad przebiegiem praktyk z ramienia kierunku czuwają opiekunowie praktyk, zgodnie z formalnie przyjętymi zasadami zawartymi w Regulaminie praktyk. Regulamin precyzyjnie określa zadania praktykanta. Proces przeprowadzania praktyk przedstawiony jest chronologicznie, dokumentacja zawiera wszystkie niezbędne skierowania, oświadczenia, umowy, porozumienia, sprawozdania, kwestionariusze ankiety dla pracodawców. Przed rozpoczęciem praktyk Kierownik Biura Karier odbywa spotkanie ze studentami przedstawiając im zasady ich odbywania. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania, umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Dobór miejsc praktyk nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i specyfiki kierunku. Uczelnia nie przedstawiła podmiotów współpracujących w zakresie ocenianego kierunku, w tym specjalności bankowość i ubezpieczenia, w których student może osiągnąć wymagane efekty uczenia się. Organizacja roku akademickiego oraz rozplanowanie zajęć w ramach semestru jest prawidłowe natomiast w ramach dni na obydwu poziomach studiów występuje nadmierna kumulacja części zajęć i krótkie przerwy pomiędzy nimi. Podstawą do wystawienia oceny kryterium niespełnione są następujące nieprawidłowości:

1. Brak dostosowania programu kształcenia specjalnościowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia do nazw specjalności i efektów uczenia się przyjętych dla danej specjalności.
2. Nieprawidłowe oszacowanie nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć.
3. Nieprawidłowości na studiach pierwszego i drugiego stopnia dotyczące określenia łącznej liczby punktów ECTS dla zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.
4. Zbyt mały udział godzin zajęć w formie ćwiczeń w stosunku do wykładów, zwłaszcza dla zajęć kierunkowych i specjalnościowych ujętych w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia.
5. Brak w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS, na co wskazano także w poprzedniej ocenie.
6. Mniejszy od wymagań określonych w punktach ECTS udział zajęć do wyboru w programie studiów pierwszego stopnia.
7. Zbyt mały wymiar godzin nauki języka obcego dla osiągnięcia wymaganego poziomu jego znajomości przez absolwentów studiów drugiego stopnia.

8. Brak w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia studiów zajęć z dziedziny nauk humanistycznych z wymaganą liczbą punktów ECTS.
9. Zbyt wąski zakres stosowania metod kształcenia przygotowujących studentów do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie przez nich czynności praktycznych oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi.
10. Nadmierna kumulacja zajęć na studiach pierwszego i drugiego oraz zbyt krótkie przerwy pomiędzy poszczególnymi zajęciami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zespół oceniający wskazuje, że Uczelnia nie przedstawiła w Raporcie samooceny w zakresie kryterium 3 niezbędnego zakresu informacji odnoszących się do ocenianego kierunku studiów. Zamieszczone w tym miejscu Raportu informacje ograniczone zostały do ogólnego opisu warunków rekrutacji na studia oraz wklejenia liczącej 12 stron treści Załącznika nr 1 do Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia z 1 października 2020 roku. W tej sytuacji analiza przeprowadzona przez zespół oceniający opierała się na materiałach źródłowych pozyskanych ze stron internetowych uczelni uzupełnionych informacjami przekazanymi przez nią na zapotrzebowanie zgłoszone przez zespół.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne określone są w uchwałach senatu uczelni. Uchwała dotycząca rekrutacji w roku akademickim 2022/2023 podjęta została w lutym 2021 r. Postępowanie rekrutacyjne prowadzone jest przez wydziałową i uczelnianą komisję rekrutacyjną.

Rekrutacja na studia pierwszego stopnia odbywa się na podstawie konkursu świadectw dojrzałości, który opiera się na liczbie punktów za oceny uzyskane z następujących przedmiotów: język polski, język obcy nowożytny oraz dowolnego przedmiotu zdanego na egzaminie dojrzałości. Zgodnie z uchwałą rekrutacyjną komisja sporządza listę rankingową według kolejności uzyskanych punktów a jako minimalna dla pozytywnego wyniku postępowania kwalifikacyjnego określona jest liczba 6 punktów, co odpowiada ocenie „dopuszczający” ze starej matury i przedziałowi 30-40 z nowej. W zakładce poświęconej rekrutacji na stronie internetowej uczelni zamieszczona jest przy tym informacja, że o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń. Na studia drugiego stopnia przyjmowani są absolwenci wszystkich kierunków studiów. Kandydaci przyjmowani są na podstawie średniej ocen ze studiów I stopnia. Dla absolwentów kierunku ekonomia stosowany jest przy tym przelicznik 1,5 dla średniej ocen ze studiów I stopnia. Absolwentom kierunku, którzy ukończyli inny niż ekonomia kierunek studiów dziekan wyznacza zajęcia uzupełniające podstawową wiedzę z ekonomii, według informacji przekazanych przez uczelnię jest to 6 zajęć. W ramach rekrutacji kandydatów na studia II stopnia w roku akademickim 2022/2023 przyjęto 12 kandydatów, którzy ukończyli kierunek

ekonomia, 9 - kierunek finanse i rachunkowość oraz jednego po wychowaniu fizycznym. Kandydaci, którzy ukończyli studia za granicą składają kopię dyplomu zalegalizowanego lub opatrzonego apostille oraz dokument o przebiegu studiów. Oznacza to, że kandydaci z własnej i innych uczelni nie mają w myśl tych przepisów równych szans w podjęciu studiów. Kandydaci na studia pierwszego i drugiego stopnia przyjmowani są do wysokości limitu miejsc, który może być zwiększony przez rektora w przypadku większego zainteresowania ze strony kandydatów.

Tak sformułowane warunki rekrutacji są przejrzyste. W przypadku rekrutacji na studia pierwszego stopnia nie przewidują selekcji i doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się przyjętych dla ocenianego kierunku studiów. Warunki rekrutacji nie zapewniają równych szans w podjęciu studiów drugiego stopnia, gdyż preferują absolwentów kierunku ekonomia. Zespół oceniający uważa, że tego typu różnicowanie jest nieuzasadnione, a właściwym rozwiązaniem zapewniającym uzupełnienie osiągniętych efektów uczenia się dla kandydatów z kierunków pozaekonomicznych jest wyznaczanie różnic programowych. Uchwała rekrutacyjna nie zawiera informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Wobec dużego zakresu zajęć realizowanych on-line zespół oceniający rekomenduje wprowadzenie tego typu informacji do uchwał rekrutacyjnych.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zostały określone w uchwale nr 3/09/2019 Senatu Podkarpackiej Szkoły Wyższej w sprawie zasad i trybu potwierdzania efektów uczenia się. Określenie warunków ubiegania się o potwierdzenie efektów uczenia się odpowiada regulacjom obowiązującym w tym zakresie. Uchwała określa procedurę postępowania kandydata oraz organizację procesu potwierdzania efektów uczenia się przez uczelnię. Regulacje te zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej określone są w regulaminie studiów. Decyzje w tej sprawie należą do kompetencji dziekana. Student ubiegający się o przyjęcie na uczelnię musi wykazać się wypełnieniem wszystkich obowiązków wynikających z przepisów obowiązujących w uczelni, z której przenosi się. Dziekan w oparciu o dokumenty przedkładane przez studenta określa zakres i sposób uzupełnienia różnic programowych niezbędnych do osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się przyjętych dla danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Regulacje te zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów na kierunku, na który się przenosi. Student ma także możliwość kontynuowania kształcenia w innej uczelni, w tym zagranicznej zgodnie z zasadami przenoszenia osiągnięć i stwierdzenia zbieżności uzyskanych efektów uczenia się.

Ogólne zasady i procedury dyplomowania określone zostały w regulaminie studiów. Studenci studiów pierwszego i drugiego stopnia przygotowują pracę dyplomową i zdają egzamin dyplomowy. Praca dyplomowa przygotowana jest pod kierunkiem promotora posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora. Kandydatów na promotorów akceptuje dziekan. Dopuszczone jest przygotowywanie prac zespołowych przez zespoły liczące nie więcej niż 3 osoby. Studenci i promotorzy składają oświadczenia o wkładzie poszczególnych autorów w przygotowanie pracy.

Praca dyplomowa jest oceniana przez promotora i recenzenta wyznaczanego przez dziekana. Recenzentem może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora. Praca dyplomowa jest sprawdzana w systemie JSA, a wskaźnik podobieństwa nie może wynosić więcej niż 30%. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powoływaną przez dziekana złożoną z przewodniczącego (dziekana bądź osoby przez niego wyznaczonej), promotora i recenzenta. Na egzaminie dyplomowym, jak wskazują protokoły zadawane są 3 pytania: z zakresu pracy dyplomowej, zajęć podstawowych i kierunkowych oraz specjalnościowych. Wymogi dotyczące prac dyplomowych i szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych zgodnie z regulaminem studiów ustala rada wydziału. Uczelnia na prośbę zespołu oceniającego przekazała dokument zatytułowany „Zasady pisania prac dyplomowych” zawierający ogólne wymagania dotyczące prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich oraz zasady pisania pracy dyplomowej. W dokumencie tym określono w szczególności charakter prac licencjackich i magisterskich, sposób ustalania ich tematów, zalecenie ich powiązania z praktyką gospodarczą. Ostateczny wynik ze studiów jest ustalany jako średnia ważona ocen z przebiegu studiów (0,6), oceny pracy dyplomowej (0,3) i oceny z egzaminu dyplomowego (0,1).

Obowiązujące w Uczelni ogólne zasady i procedury dyplomowania są trafne i specyficzne oraz zapewniają potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone są w regulaminie studiów. Przewidują one w szczególności, że okresem zaliczeniowym jest semestr. Dla uzyskania jego zaliczenia niezbędne jest zaliczenia wszystkich zajęć ujętych w planie studiów. Z każdych zajęć wystawiana jest ocena końcowa na podstawie przeprowadzanych zaliczeń i egzaminu potwierdzających osiągnięcie wszystkich przyjętych dla nich efektów uczenia się. Zgodnie z regulaminem studiów kryteria zaliczenia ustala nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot i podaje do wiadomości studentów w ciągu pierwszych dwóch zajęć. Wyniki zaliczenia ogłaszane są w terminie 7 dni od jego przeprowadzenia. Egzaminy odbywają się w czasie sesji egzaminacyjnej. Ich wyniki są podawane w terminie 7 dni od przeprowadzenia egzaminu. Student ma prawo wglądu do ocenionej pracy i wystąpienia o uzasadnienie oceny. Studentowi przysługuje prawo przystąpienia do jednego egzaminu poprawkowego w terminie sesji poprawkowej. Na uzasadniony wniosek studenta, w przypadku uzyskania oceny negatywnej z zaliczenia lub egzaminu, dziekan może zarządzić komisyjne sprawdzenie jego wiedzy. Komisyjne zaliczenie/egzamin odbywa się przed komisją złożoną z dziekana, nauczyciele prowadzącego dane zajęcia oraz co najmniej jednego specjalisty z danego zakresu. Zaliczenie lub egzamin komisyjny mogą być przeprowadzone także z inicjatywy dziekana, jako reakcja na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Innym tego typu mechanizmem jest sprawdzanie prac dyplomowych pod kątem ewentualnego plagiatu w JSA. Regulamin studiów określa także zasady wpisu warunkowego na kolejny semestr lub skierowania na powtarzanie zajęć bez wpisu na kolejny semestr a także powtarzania semestru lub roku oraz skreślenia z listy studentów. Dokumentacja dotycząca stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie prowadzona jest przez dziekanat. Rozwiązania te zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

W przypadkach weryfikacji osiągnięcia i oceny efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Uczelni wykorzystywane jest oprogramowanie MS Forms, które daje prowadzącym zaliczenia i egzaminy możliwość obserwowania, słuchania studenta oraz dodatkowo

naagrywania jego przebiegu. Stwarza to możliwość identyfikacji studenta, śledzenia przebiegu sprawdzianu a jednocześnie zapewnia bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się podane zostały w sylabusach poszczególnych zajęć w formie jednolitego zestawu. Zostały one określone dość ogólnie a zestaw ten nie jest obszerny. Należą do nich egzamin ustny lub pisemny, praca zaliczeniowa (np. w formie eseju lub prezentacji), test przeprowadzany na kolokwium, rozwiązywanie zadań, rozwiązywanie studium przypadku, projekt, udział w dyskusji. Dla każdego zajęcia zaznaczono, które z tych metod są na nich wykorzystywane. Jednocześnie wskazano, które z zajęciowych efektów uczenia się są weryfikowane przy zastosowaniu danej metody. Sylabusy zajęć nie określają kryteriów dokonywania weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i wystawiania oceny. Zespół oceniający uważa, że brak określenia w sylabusach zajęć takich kryteriów nie zapewnia skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

W ujęciu podanym w sylabusach zajęć metody weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej.

Na studiach pierwszego stopnia weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się z języka angielskiego odbywa się na podstawie egzaminu pisemnego/ustnego oraz kolokwium, a wymaganym poziomem opanowania języka jest B2. Stosowane metody weryfikacji są prawidłowe. W sylabusie zajęć nie określono jednak kryteriów uzyskania zaliczenia. Natomiast zajęcia z języka angielskiego zawodowego prowadzone w V semestrze kończą się zaliczeniem w oparciu o kolokwium, bez określenia poziomu opanowania języka. Należy nadmienić, że jako literaturę podstawową do tych zajęć podano pozycję „Matura Repetytorium”.

Sylabus języka angielskiego na studiach drugiego stopnia przewiduje, że weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności odbywa się na podstawie kolokwium, pracy zaliczeniowej a kompetencji społecznych na podstawie dyskusji. Także w tym przypadku nie określono kryteriów uzyskania zaliczenia oraz poziomu opanowania przez studentów języka obcego.

Wobec braku określenia w sylabusach języka obcego dla studiów II stopnia poziomu opanowania języka obcego a także braku podania kryteriów oceny oraz stosowania jako jedynych metod weryfikacji kolokwium i pracy zaliczeniowej nie ma podstaw do uznania, że studenci opanowują go na poziomie B2+. Dokonywanie weryfikacji opanowania języka obcego jedynie na podstawie prac pisemnych jest niewystarczające, przy braku udokumentowania weryfikacji wypowiedzi ustnych.

W semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023 egzaminy i zaliczenia odbywają się w systemie mieszanym. Na studiach I stopnia na 20 zaliczeń 2 przeprowadzone zostały w formie zdalnej a na 8 egzaminów 2 poza siedzibą uczelni (on-line). Na studiach II stopnia na 15 zaliczeń 2 przeprowadzono on-line, a wszystkie egzaminy zaplanowano w siedzibie uczelni.

W przypadku przeprowadzania zaliczeń i egzaminów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przeprowadzający je korzystają z oprogramowania MS Forms. Korzysta się wówczas z testów na czas, testów jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, testów generujących losowe pytania z podanej bazy pytań, testów z pytaniami otwartymi lub opisowymi.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, a także prac dyplomowych. Prace etapowe mają w szczególności formę krótkich opracowań pisemnych o treściach opisowych i empirycznych, formularzy

zawierających zadania obliczeniowe, testy z pytaniami zamkniętymi, prezentacje (slajdy). Wyniki weryfikacji efektów uczenia się zawarte są w protokołach zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Brak było natomiast dokumentacji (poza jednostkowym przypadkiem) pozwalającej na stwierdzenie weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych. Zespół oceniający nie otrzymał wszystkich prac etapowych, o które zespół zwracał się do uczelni i nie uzyskał wyjaśnienia dotyczącego ich braku. Na podstawie analizy prac z wybranych zajęć zespół oceniający formułuje następujące uwagi:

- część prac etapowych pozwalała na weryfikację wiedzy i umiejętności, ale niektóre miały charakter odtwórczy, opisowy bądź formę testów wyboru i mogły stanowić podstawę tylko do weryfikacji wiedzy;
- poziom wymagań dla części prac był niski, gdyż stanowiły one opracowania prostych tematów sporządzone na podstawie źródeł internetowych bądź bez podania jakichkolwiek źródeł, a oceny w protokołach były jednolicie bardzo wysokie;
- niektóre prace etapowe jako jedyne w ramach danych zajęć sporządzane były w warunkach domowych, co nie pozwalało na obiektywną ocenę ich samodzielności;
- na wielu pracach brakowało jakichkolwiek adnotacji nauczyciela akademickiego i ocen.

Zespół oceniający uważa, że w takiej sytuacji nie została zapewniona prawidłowa weryfikacja wszystkich efektów uczenia się.

Zespół oceniający na podstawie analizy obronionych w 2021 i 2022 roku prac dyplomowych stwierdził, że ich tematyka była zgodna z dyscyplinami, do których kierunku jest przyporządkowany. Na studiach pierwszego stopnia na 22 prace dyplomowe nieco ponad połowa prac należała do zakresu ekonomii i finansów (13), a pozostałe odnosiły się do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Na studiach drugiego stopnia na 40 prac 25 odpowiadały zastosowaniom wiedzy z zakresu ekonomii i finansów, a pozostałe drugiej ze wskazanych dyscyplin. Oznacza to, że stosunkowo dużo prac dyplomowych nie mieści się w zakresie dyscypliny wiodącej (ekonomia i finanse). Zespół oceniający uważa, że zdecydowana większość prac dyplomowych powinna być zgodna z zakresem wiedzy dyscypliny wiodącej. Wszystkie prace dyplomowe na studiach drugiego stopnia były ocenione na oceny od 4,0 do 5,0, natomiast na studiach pierwszego stopnia w trzech przypadkach wystawiono oceny 3,0. Przeprowadzona przez zespół oceniający analiza wybranych prac dyplomowych wskazuje na następujące uchybienia:

- niezgodność treści pracy z jej tematem bądź niedostateczny zakres zgodności; braki realizacji celu pracy;
- dominacja metody opisowej opartej na literaturze przedmiotu; korzystanie z przestarzałej literatury;
- brakujące bądź niedostatecznie rozwinięte elementy metodyczne i analityczne (analizy danych empirycznych; opieranie się na danych wtórnych);
- przewaga w literaturze przedmiotu podręczników, a niedostateczny zakres wykorzystania literatury specjalistycznej; braki źródeł obcojęzycznych;
- słabe powiązanie zakresu badań zaprezentowanych w pracy z praktycznym profilem studiów; brak bądź wąskie zakresy własnych badań empirycznych;
- wnioski z badań formułowane na wysokim poziomie ogólności bądź o charakterze oczywistym;
- błędy formalne (w tytułach, spisach treści, stylu językowym, błędy gramatyczne), ale także merytoryczne niedostrzegane w opiniach promotora i recenzenta, formułowanych niekiedy w sposób schematyczny bez elementów wartościujących;
- wysokie oceny prac nie uwzględniające ich faktycznego poziomu, braków i błędów.

Zespół oceniający uważa, że szeroki zakres i waga wskazanych mankamentów w pracach dyplomowych sprawia i oznacza, że na koniec studiów nie została zapewniona prawidłowa weryfikacja wszystkich efektów uczenia się.

Uczelnia poinformowała, że nie monitoruje losów absolwentów poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Wskazała jedynie kilka przykładów ich zatrudnienia na stanowiskach kierowniczych, funkcji pełnionych w jednostkach samorządu terytorialnego, prowadzenia własnych przedsiębiorstw. Podała także, że według systemu ELA 90% absolwentów znalazło zatrudnienie i ma wysokie wynagrodzenia.

Uczelnia podała informacje o jednym artykule przygotowanym wspólnie przez studentkę i pracownika uczelni. Nie wskazała natomiast innych osiągnięć studentów w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy).

W Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. sformułowano 3 zalecenia w zakresie oceny kryterium nr 3.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia
1.	W przypadku prac etapowych - zapewnienie stosowania procedur weryfikacji wszystkich efektów uczenia się oraz prawidłowego dokumentowania prac etapowych.	Załącznik nr 1 do Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia z 1 października 2020 roku	Zalecenie niezrealizowane, gdyż w części analizowanych przez zespół oceniający prac etapowych stwierdzono brak weryfikacji wszystkich efektów uczenia się. Brak jednolitego systemu kryteriów oceny osiągnięcia efektów uczenia się. Nie otrzymano również wszystkich prac etapowych, o które zespół zwracał się do uczelni.
2.	W przypadku prac dyplomowych - zapewnienie poprawnej implementacji przyjętych w uczelni procedur ich weryfikacji oraz dostosowanie jakości prac dyplomowych odpowiednio do studiów pierwszego i drugiego stopnia o	Załącznik nr 1 do Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia z 1 października 2020 roku	Zalecenie niezrealizowane, gdyż: 1. analiza prac dyplomowych na studiach I i II stopnia wskazuje na brak w części z nich odpowiedniego powiązania z praktycznym profilem studiów; 2. jakość części prac dyplomowych na studiach I i II stopnia jest niska i nie znajduje odpowiedniego odzwierciedlenia w ocenach promotorów i recenzentów.

	profilu praktycznym.		
3	Systematyzowanie i sformalizowanie działań na rzecz monitorowania losów zawodowych absolwentów, celem analizy wpływu osiągniętych przez absolwentów efektów uczenia się na ich pozycję na rynku pracy.		Zalecenie niezrealizowane – uczelnia nie stosuje działań na rzecz monitorowania losów zawodowych absolwentów

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Warunki i zasady rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia są określone przez Senat Uczelni w odpowiednim terminie. Nie przewidują selekcji kandydatów ze względu na posiadaną wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Kandydaci na studia drugiego stopnia, którzy ukończyli studia na kierunku ekonomia korzystają z preferencyjnego przelicznika ocen na dyplomie stanowiących podstawę przyjęcia w ramach limitu. Warunki rekrutacji nie są tym samym bezstronne i nie zapewniają kandydatom równych szans w podjęciu studiów. Kandydaci, którzy ukończyli inne kierunki studiów mają wyznaczone różnice programowe. Uchwała rekrutacyjna nie zawiera informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów niezbędnych do korzystania z metod i technik kształcenia na odległość. W uczelni wprowadzono procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zasady i procedury dotyczące uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni są określone w regulaminie studiów i zapewniają możliwość ich identyfikacji oraz oceny adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się przyjętym w programie studiów ocenianego kierunku. Procedura dyplomowania jest określona w regulaminie studiów oraz uszczegółowiona w dodatkowych zasadach przygotowania prac dyplomowych. Ogólne zasady weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określone w regulaminie studiów zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość formułowania ocen a także równe traktowanie studentów. W odniesieniu do studentów z niepełnosprawnością istnieje możliwość dostosowania sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się do ich indywidualnych potrzeb. Przyjęto odpowiednie zasady dotyczące postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz w przypadku zachowań nieetycznych. Zapewnione jest przekazywanie studentom informacji zwrotnych o osiągniętych efektach uczenia się oraz wgląd do prac etapowych i egzaminacyjnych. Zestaw metod weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania stosowanych na kierunku zapewnia skuteczną ocenę stopnia ich osiągnięcia. Natomiast brak jest określenia w sylabusach zajęć i podania do wiadomości studentów kryteriów oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Metody weryfikacji kompetencji w zakresie języka obcego na studiach pierwszego stopnia pozwalają na

weryfikację jego znajomości na poziomie B2, natomiast na studiach drugiego stopnia są niewłaściwie dobrane. Osiągnięcie efektów uczenia się jest dokumentowane w formie prac etapowych i dyplomowych. Zakres wiedzy i umiejętności weryfikowanych na podstawie prac etapowych nie jest w pełni zgodny z efektami uczenia się, gdyż brak jest weryfikacji części efektów, a poziom stawianych wymagań jest dość niski. Oznacza to brak pełnej realizacji zalecenia z poprzedniej oceny. Tematyka większości prac dyplomowych nie jest zgodna dyscypliną wiodącą, do której kierunek został przyporządkowany. Metodyka i treść części prac nie jest w pełni dostosowana do poziomu studiów i praktycznego profilu kształcenia. Zastrzeżenia do jakości prac były przedmiotem zalecenia w ramach poprzedniej oceny. Uczelnia nie monitoruje losów zawodowych absolwentów, co stanowiło przedmiot zalecenia w poprzedniej ocenie. Podstawą do wystawienia oceny kryterium niespełnione są następujące nieprawidłowości:

1. Przyjęcie w uchwale senatu uczelni nierównych warunków rekrutacji na studia drugiego stopnia dla absolwentów kierunku ekonomia i pozostałych oraz braku w uchwałach rekrutacyjnych wymagań dotyczących kompetencji informatycznych kandydatów.
2. Brak określenia kryteriów weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się
3. Brak określenia na studiach drugiego stopnia adekwatnych metod weryfikacji poziomu opanowania przez studentów języka obcego i wskazania tego poziomu.
4. Występowanie szeregu mankamentów odnoszących się do prac etapowych, a dotyczących braku możliwości weryfikacji za ich pomocą wszystkich efektów uczenia się, niskiego poziomu wymagań i zawyżania ocen, sporządzania prac zaliczeniowych w warunkach domowych bez możliwości stwierdzenia ich samodzielności, braku na pracach adnotacji nauczyciela akademickiego i ocen.
5. Brak zgodności przeważającej części prac dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia z dyscypliną wiodącą.
6. Występowania szeregu mankamentów odnoszących się do prac dyplomowych dotyczących ich strony merytorycznej (metodyki, źródeł, powiązania z praktyką) i formalnej (zgodność układu, styl, gramatyka).
7. Występowania szeregu uchybień odnoszących się do ocen prac dyplomowych sporządzanych przez promotora i recenzenta, jak brak reakcji na błędy występujące w pracach dyplomowych oraz brak reakcji na nie i wystawianie zawyżonych ocen.
8. Brak monitorowania losów zawodowych absolwentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na kierunku ekonomia w roku akademickim 2022/2023 zajęcia prowadzi 24 osób. Na etacie na Uczelni zatrudnionych jest 9 osób, z których: 1 osoba (z Ukrainy, ale prowadząca zajęcia w języku polskim) ma tytuł profesora, jedna ma stopień dr hab. w dyscyplinie ekonomia, 6 osób mają stopień doktora, w tym 4 osoby mają stopień doktora w dziedzinie nauk ekonomicznych, a 1 osoba ma tytuł zawodowy magistra w zakresie finansów i rachunkowości. Ponadto na uczelni zatrudnionych jest 15 osób na umowę zlecenie, z których: 4 osoby mają stopień doktora, ale żadna nie ma stopnia w dziedzinie nauk ekonomicznych. Pozostali zatrudnieni na umowę zlecenie mają tytuł zawodowy magistra. Między innymi są to osoby z tytułem magistra filologii angielskiej, które prowadzą lektorat z tego języka. Dwóch pracowników ze stopniem dr hab. uzyskało stopnie w dyscyplinie nauki ekonomiczne. Z 10 pracowników posiadający stopień doktora, tylko 2 pracowników posiada stopień uzyskany w dyscyplinie nauki ekonomiczne. Pozostałe osoby albo realizują przedmioty ekonomiczne w oparciu o doświadczenie praktyczne, bądź też realizują przedmioty osadzone w dyscyplinach, w których mają dorobek. W przypadku studiów II stopnia samodzielni pracownicy akademicki realizują w sumie 75 godzin zajęć. Na studiach I stopnia samodzielni pracownicy realizują w sumie 54 godzin.

Jak wynika z rozmów z kadrami, wykładowcy mają ograniczoną znajomość kart przedmiotów, w szczególności efektów uczenia się zawartych w kartach. Karty przedmiotów są przygotowywane przez koordynatorów przedmiotów. Wykładowcy realizujący zajęcia na I i na II stopniu wskazują, że w studiach II stopnia uczestniczą absolwenci studiów I stopnia i tym samym zajęcia na II stopniu są pewną kontynuacją zajęć na I stopniu. W rozmowie na temat różnic pomiędzy I a II stopniem wykładowcy nie nawiązywali do różnic w efektach uczenia się pomiędzy stopniami. Kadra również nie wskazała w jaki sposób zapewnia realizację wszystkich efektów uczenia się zawartych w kartach przedmiotów - przykładowo z przeglądu prac etapowych wynika, że wielu przypadkach nie były stosowane metody weryfikacji efektów z zakresu kompetencji społecznych.

Zgodnie z Uchwałą 3/06/2022 Rady Wydziału Podkarpackiej Szkoły Wyższej im. Bł. ks. Władysława Findysza w Jaśle z dnia 25 czerwca 2022 roku powierza się 7 osobom posiadającym stopień magistra realizację wykładów. Uchwała nie zawiera informacji w oparciu o jakie przesłanki został dokonany przydział wykładów magistrów. Obsada, zarówno na I stopniu studiów, jak i na II stopniu nie gwarantuje prawidłowej organizacji zajęć, w tym w szczególności realizacji deklarowanych efektów uczenia się (załącznik nr 4).

Dorobek naukowy pracowników w dyscyplinie ekonomia jest nieliczny. Często nie jest bezpośrednio związany z realizowanymi przedmiotami. Część prowadzących w ogóle nie przedstawiła dorobku z ostatnich kilku lat, a w większości przypadków były to jedynie artykuły w Zeszytach Naukowych PWS w Jaśle - kadra nie orientuje się jaka liczba punktów jest przypisana Zeszytom. Uczelnia deklaruje, iż prawidłowość obsady zajęć jest osiągana poprzez doświadczenie zawodowe. Jednakże, jak wynika z analizy dokumentacji przedstawionej przez Uczelnię w wielu przypadkach doświadczenie nie koreluje z realizowanymi zajęciami.

Liczebność kadry prowadzącej w stosunku do liczby studentów i liczby godzin jest odpowiednia.

Za zatrudnienie pracowników odpowiada Rektor Uczelni. Głównymi kryteriami decydującymi o zatrudnieniu jest posiadanie odpowiedniego stopnia oraz doświadczenie zawodowe. W ostatnim roku została zatrudniona 1 osoba na umowę zlecenia posiadająca stopień doktora w obszarze górnictwa i geologii inżynierskiej mająca doświadczenia w bankowości - pracowała jako członek zarządu banku.

Kadra podlega raz w roku ocenie okresowej przez Zespół ds. Jakości Kształcenia zgodnie z uchwałą nr 6/2015 Senatu Podkarpackiej Szkoły Wyższej z dnia 10 maja 2015 r. w sprawie oceny nauczycieli akademickich. O wynikach kadra jest informowana tylko w momencie, gdy określona sytuacja wymaga interwencji. Kadra deklaruje, iż zna oceny ankiet studenckich. Realizowane są hospitacje zajęć.

Z wypowiedzi władz i wykładowców wynikało, że władze uczelni wspierają rozwój kadry w ograniczonym zakresie. Zakres wynika z niewielkich możliwości finansowych Uczelni. Pojedynczy pracownicy deklarują chęć podnoszenia swoich kompetencji – uzyskiwanie stopni naukowych, uczestnictwo w wyjazdach zagranicznych. Jednakże na moment wizytacji ze względu na brak udziału Uczelni w programie Erasmus Plus wyjazdy kadry nie są realizowane, ponieważ wiązałyby się z kosztami.

Od stycznia 2021 roku realizowany jest projekt Podkarpacka Szkoła Wyższa w Jaśle uczelnią bez barier współfinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. W ramach projektu w 2021 roku przeprowadzono szkolenia podnoszące kompetencje kadry dydaktycznej oraz zarządzającej w zakresie edukacji włączającej. Jednakże na spotkaniu z wykładowcami kadra nie wskazała, że uczestniczyła w tych szkoleniach.

W okresie pandemii kadra otrzymała wsparcie w realizacji zajęć zdalnych, przykładowo była możliwość wypożyczenia laptopów.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. nie sformułowano zaleceń w zakresie oceny kryterium nr 4.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami nie zapewniają prawidłowej realizacji zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

1. Zajęcia na studiach I i II stopnia nie są powierzone osobom posiadającym odpowiedni dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie realizowanych przedmiotów.
2. Kadra nie zapewnia weryfikacji efektów uczenia się wskazanych w kartach przedmiotów.
3. Zajęcia wykładowe realizowane są przez osoby ze tytułem zawodowym magistra na studiach I i II stopnia.
4. Polityka kadrowa nie zapewnia w pełnym zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, umożliwiającego prawidłową realizację zajęć,

Polityka kadrowa uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry.

5. Polityka kadrowa nie stwarza warunków stymulujących kadrę do ustawicznego rozwoju.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia zlokalizowana jest w budynku będącym jej własnością, przy ulicy Na Kotlinę 8 w Jaśle. Budynek został oddany do użytku w maju 2008 r., ma powierzchnię użytkową 3200 m². W budynku mieszczą się trzy aule wykładowe: dla 302 osób, 195 osób oraz 158 osób. Aule te posiadają rolety zaciemniające, zasadne przy korzystaniu z rzutnika multimedialnego, który jest na stałe zamontowany w każdej auli. W aulach są też zamontowane na stałe ekrany i jest w nich nagłośnienie. W budynku znajduje się 9 sal dydaktycznych mieszczących po 32 osoby każda, warunki w nich są poprawne. Sale są przystosowane do korzystania z rzutników multimedialnych zamontowanych na stałe, mają też zamontowane ekrany.

Budynek wyposażony jest w dwie pracownie komputerowe z dostępem do Internetu:

1. Pracownia komputerowa I wyposażona jest w 30 zestawów komputerowych. W skład oprogramowania pracowni dodatkowo wchodzi: system operacyjny Windows 11, oprogramowanie biurowe Microsoft Office 365, program teletransmisji Płatnik 10.02.002, kompleksowy system zarządzania firmą transportową AutoCAD oprogramowanie wykorzystywane do dwuwymiarowego i trójwymiarowego komputerowego wspomaganie projektowania, VirtualBox oprogramowanie służące do obsługi maszyn wirtualnych, który pozwala na uruchamianie na komputerze wielu systemów operacyjnych, przeznaczonych dla procesorów x86/x86-64, oprogramowanie Mała Firma
2. Pracownia komputerowa II wyposażona jest w 30 zestawów komputerowych. W skład oprogramowania pracowni wchodzi: system operacyjny Windows 11, oprogramowanie biurowe Microsoft Office 365, program teletransmisji Płatnik 10.02.002, kompleksowy system zarządzania firmą transportową AutoCAD oprogramowanie wykorzystywane do dwuwymiarowego i trójwymiarowego komputerowego wspomaganie projektowania, VirtualBox oprogramowanie służące do obsługi maszyn wirtualnych, który pozwala na uruchamianie na komputerze wielu systemów operacyjnych, przeznaczonych dla procesorów x86/x86-64, oprogramowanie Mała Firma

Wyposażenie w programy do nauki w warunkach analogicznych do warunków pracy jest wystarczające, choć rekomenduje się wzmocnienie oprogramowania bezpośrednio związanego z ekonomią. W pracowniach prowadzone są zajęcia dydaktyczne z informatyki, statystyki, ekonometrii, ekonomii matematycznej oraz innych przedmiotów, których tematyka wymaga zastosowania komputerów.

W budynku znajduje się również biblioteka wraz z czytelnią czynna w tygodniu w godzinach pracy Dziekanatu i w dni zjazdów. Z wypożyczalni mogą korzystać studenci i pracownicy uczelni. Biblioteka

wyposażona jest w cztery stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Jest też możliwość korzystania z niej przez osoby z niepełnosprawnościami.

Zbiór biblioteczny liczy ok. 5 000 pozycji książkowych, z których 895 związanych jest z kierunkiem ekonomia. Obejmuje także Zeszyty Naukowe wydane przez Wydawnictwo Uczelniane Podkarpackiej Szkoły Wyższej w Jaśle oraz Zeszyty Naukowe innych Uczelni Wyższych. W ramach wymiany bibliotecznej Uczelnia współpracuje z 12 uczelniami, głównie nieodległymi geograficznie. Biblioteka Uczelniana prowadzi prenumeratę 6 tytułów czasopism z zakresu ekonomii, między innymi: Ekonomista, Handel Wewnętrzny czy Polityka Społeczna.

Aktualnie księgozbiór biblioteki wprowadzany jest do komputerowego programu bibliotecznego-Bibliotekarz. NET 1.6.0.7. darmowego narzędzia zarządzania bibliotekami, co pozwoli studentom samodzielnie wypożyczać pozycje.

Aktualnie Biblioteka jest w trakcie dużych zmian. Cały księgozbiór wprowadzany jest do komputerowego systemu wspierającego pracę Biblioteki (Edulib 2.0) - dotychczasowo Uczelnia wykorzystywała oprogramowanie Bibliotekarz NET.

Uczelnia posiada system Wirtualnej Uczelni, dzięki której studenci mogą na bieżąco sprawdzać płatności, harmonogramy, składać wnioski stypendialne oraz otrzymywać informacje z dziekanatu.

Do dyspozycji wykładowców i studentów jest duży parking (mogący pomieścić 150 samochodów). W budynku zlokalizowane są automaty do napojów i przekąsek, brak jednak jakiegokolwiek punktu gastronomicznego oraz przestrzeni socjalnej.

Budynek Uczelni jest dostosowany dla potrzeb studentów z niepełnosprawnościami - ma podjazd oraz windę, wejścia są wystarczająco szerokie dla osób poruszających się na wózkach. Uczelnia prowadzi szerokie prace umożliwiające dostęp dla osób o ograniczonych zdolnościach ruchowych, osób niedowidzących i niedosłyszących. Na moment wizyty budynek został dostosowany do osób z niepełnosprawnościami i prowadzone są uzgodnienia z otoczeniem społeczno-gospodarczym o możliwości zapewnienia transportu osób z niepełnosprawnościami do budynku Uczelni co umożliwi im uczestnictwo w zajęciach. Uczelnia współpracuje z ośrodkami dla osób z niepełnosprawnościami, dzięki czemu doskonalą swoją infrastrukturę w oparciu o doświadczenie instytucji posiadających wiedzę i doświadczenie we wspieraniu osób z niepełnosprawnościami. Zarówno dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami części wspólnych Uczelni, jak również sal wykładowych może stanowić dobrą praktykę w tym zakresie.

Na terenie Uczelni wykładowcy i studenci mogą korzystać z bezprzewodowej sieci WiFi realizowanej poprzez dedykowane urządzenie zarządzające siecią.

Zarówno pracownicy, jak i studenci mogą zgłaszać władzom (Dziekan i Prodziekan) potrzeby w zakresie infrastrukturalnym.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. nie sformułowano zaleceń w zakresie oceny kryterium nr 5.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Działalność instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którym Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku, jest zgodna z koncepcją i celami kształcenia oraz oczekiwaniami zawodowego rynku pracy, właściwymi dla kierunku. Zasięg współpracy koncentruje się głównie na mieście Jasło i regionie, a jej zakres jest zróżnicowany, a głównie skupiony na oferowaniu miejsc praktyk zawodowych dla studentów oraz współpracy w zakresie doskonalenia programu studiów.

Z analizy zasięgu działalności podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego wynika, że studenci kierunku mają możliwość nabycia wiedzy i umiejętności pożądanых na lokalnym rynku pracy. Zakres funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji, z którymi współpracuje Uczelnia w ramach kierunku odzwierciedla misję Uczelni, realizowaną koncepcję kształcenia i nadaje kształt zakładanym celom związanym z potrzebami regionalnej gospodarki. Podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego (przedsiębiorstwa i instytucje), z którymi Uczelnia współpracuje w ramach kierunku ekonomia, reprezentują zróżnicowane spektrum działalności głównie sektora publicznego. Obecność przedstawicieli sektora prywatnego i społecznego wraz z rozbudowaną współpracą międzysektorową jest niewielka. Należy przywołać takie podmioty, jak: Starostwo Powiatowe w Jaśle czy Orlen Południe oddział Jedlicze.

Władze Uczelni podpisały umowy o stałej i czasowej współpracy obejmujące zróżnicowany i kompleksowy jej zakres. W Uczelni istnieje Społeczna Rada ds. Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej, natomiast jej działania ograniczają się do jednorazowych w roku posiedzeń. Posiedzenia potwierdzają protokoły, które jednak są przygotowane nierzetelnie, wśród obecnych osób nie ma wymienionych przedstawicieli Uczelni, którzy zabierali głos na posiedzeniu (m.in. Dziekan oraz Kwestor: rok 2021; Rektor: 2022).

Wiodące obszary współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym, to przede wszystkim realizacja praktyk zawodowych, wizyty studyjne m.in. w administracji publicznej – Urząd Miasta Jasło, Starostwo Powiatowe w Jasle; angażowanie praktyków do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Studenci kierunku określili, że realizacja praktyk jest ważnym obszarem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w sferze ustalania programów, celów i efektów, jakie powinni osiągnąć praktykanci, a następnie przyszli absolwenci kierunku. Proces wymiany poglądów i możliwości, poszukiwanie najbardziej pożądanych cech, kompetencji oraz oczekiwanych kwalifikacji pracowników dokonuje się najczęściej w trakcie nieformalnych rozmów, hospitacji lub podsumowań praktyk.

Przydatność i skuteczność praktyk w procesie dydaktyki została potwierdzona przez studentów. Wśród pracodawców są absolwenci Uczelni oraz pracująca i prowadząca własne przedsiębiorstwa kadra dydaktyczna. Podczas wizytacji nie zidentyfikowano, żeby niektóre prace etapowe oraz dyplomowe były wynikiem współpracy Uczelni z przedsiębiorcami lub powstawały na zlecenie pracodawców.

Uczelnia zawarła porozumienia z wieloma sygnatariuszami, obrazujące działanie partnerstwa lokalnego na rzecz promocji mobilności zawodowej na rynku pracy. Dzięki temu Uczelnia może w ciągły sposób monitorować potrzeby rynku pracy i aktualną ofertę zatrudnienia oraz doskonalić i poszerzać kwalifikacje zawodowe i kompetencje studentów. Współpraca ta umożliwia wymianę doświadczeń i dokonywanie analiz podmiotów odpowiedzialnych za lokalny rynek pracy.

Długotrwała współpraca Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego umożliwia selekcję i dobór podmiotów współpracujących z ocenianym kierunkiem, pozwala zorganizować pracodawców - przedsiębiorców, którzy są w stanie zagwarantować studentom należyty przebieg realizacji programu praktyk. Współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się przez cały proces nauczania w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów, uwzględniając wymiar doradztwa zawodowego, wchodzenia studenta na rynek pracy. Proces współpracy jest systematycznie analizowany, a wyniki tych analiz są wykorzystywane do doskonalenia jej współpracy w zakresie projektowania i realizacji programu studiów ocenianego kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. nie sformułowano zaleceń w zakresie oceny kryterium nr 6.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wątpliwość obiektywizmu podczas analizy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym budzi obecność podczas spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami oferującymi praktyki zawodowe dla studentów ocenianego kierunku Kanclerza Uczelni, który nie był zgłoszony w harmonogramie wizytacji przez Uczelnię, a uczestniczył w spotkaniu z uwagi na połączenie się z własnego konta z sali, w której obecni byli inni Pracodawcy, którym zapewniono możliwość udziału w spotkaniu. Warto zwrócić uwagę na zestawienie podmiotów i instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje. Podmioty sektora głównie publicznego, ale również prywatnego i społecznego, posiadające heterogeniczne struktury zatrudnienia umożliwiają praktykantom autentyczność poznania rynku pracy. Kształcenie, którego celem jest zapewnienie dostępu do kadr na lokalnym i regionalnym rynku pracy sprawiło, że długotrwałe partnerstwo z przedsiębiorstwami jest prowadzone, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom zarówno studentów, jak i pracodawców. Obszar i działania podmiotów, z którymi współpracują władze ocenianego kierunku, umożliwiają kształcenie studenta i kształtowanie sylwetki absolwenta dobrze poruszającego się w realiach rynku pracy, zgodnie z przyjętymi celami kształcenia. Intencją niektórych interesariuszy, przyjmujących studenta na praktyki zawodowe, jest stworzenie zasobów kadrowych pod konkretne stanowiska w swoim podmiocie. Odbywanie praktyk zawodowych, wizyt studyjnych oraz kooperacja Władz Uczelni z podmiotami odpowiedzialnymi za profilowanie lokalnego i regionalnego rynku pracy, pozwalają na modyfikację programu studiów i zakładanych efektów uczenia się. Umożliwiają kreowanie sylwetki absolwenta pożądanego na rynku pracy. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest poprawna i daje wymierne efekty w procesie nauczania. Na Uczelni działa Rada Społeczna ds. Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej w Jaśle złożona z przedstawicieli lokalnych środowisk biznesowych, instytucji samorządowych, która w sposób ciągły konsultuje zarówno strategię Uczelni, koncepcję kształcenia jak również ofertę edukacyjną. Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem oceniają współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a ich wyniki na bieżąco pomagają doskonalić programy studiów. Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo są następujące nieprawidłowości:

1. Rozpiętość organizacyjna przedsiębiorstw i instytucji, z którymi Uczelnia współpracuje w ramach ocenianego kierunku, nie w pełni umożliwia niezwłoczne reagowanie na zmiany zachodzące na rynku pracy (homogeniczność i większość udziału instytucji publicznych).
2. W składzie Rady Społecznej ds. Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej w Jaśle także nie ma przedstawicieli sektora bankowo-ubezpieczeniowego (na kierunku ekonomia jest realizowana specjalność *bankowość i ubezpieczenia*). Brak reprezentantów tego sektora w Radzie uniemożliwia skuteczną ocenę programu studiów, w tym szczególnie dla specjalności *bankowość i ubezpieczenia* z punktu widzenia potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.
3. Przedstawiony zakres współpracy nie zapewnia właściwego wyboru miejsc odbywania praktyk, racjonalnych ram współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wspólnego ustalania efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się zwiększyć liczbę organizacji, przedsiębiorstw i instytucji, z którymi Uczelnia współpracuje w ramach ocenianego kierunku, ponieważ stan obecny nie w pełni umożliwia niezwłoczne reagowanie na zmiany zachodzące na rynku pracy (homogeniczność i większość udziału instytucji publicznych).
2. Zaleca się uzupełnić skład Rady Społecznej ds. Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej w Jaśle o przedstawicieli sektora bankowo-ubezpieczeniowego (na kierunku ekonomia jest realizowana specjalność *bankowość i ubezpieczenia*). Powyższe uniemożliwi skuteczną ocenę programu studiów, w tym szczególnie dla specjalności *bankowość i ubezpieczenia* z punktu widzenia potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.
3. Zaleca się dostosować zakres współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym pod względem właściwego wyboru miejsc odbywania praktyk, racjonalnych ram współpracy, wspólnego ustalania efektów uczenia się.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Uczelnia nie przedstawiła analizy niniejszego kryterium w raporcie samooceny. Uczelnia nie odpowiedziała również na prośbę o uzupełnienie dokumentacji skierowaną do niej przed wizytacją.

W trakcie wizytacji zostały przedstawione przez Uczelnię poniższe wyjaśnienia:

- Na Uczelni, odbywały się wykłady dwujęzyczne, niestety ze względu na małe zainteresowanie nastąpiła rezygnacja z tych zajęć.
- W strategii Uczelni na lata 2021-25 zostały zapisane cele w zakresie umiędzynarodowienia, jednakże na moment wizyty oceniającej cele nie były realizowane.
- Podejmowane były inicjatywy udziału w programie Erasmus, niestety ze względu na małe zainteresowanie studentów zostały zaniechane.
- Uczelnia chciałaby zwiększyć dostęp do międzynarodowych baz danych oraz źródeł informacji i wiedzy w językach obcych.
- Uczelnia współpracuje na mocy porozumień z takimi uczelniami jak: Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Iwana Franki w Drohobyczu i Uniwersytet Preszowski w Preszowie.
- Uczelnia zastanowi się nad możliwością – najprawdopodobniej przy współpracy z władzami miasta i województwa lub innymi instytucjami – wizyt studyjnych partnerów zagranicznych.

Dodatkowo Uczelnia w raporcie samooceny poinformowała, iż nie zrealizowała zaleceń sformułowanych w Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r., które prowadziły do obniżenia oceny w tym kryterium. Informacja ta została potwierdzona podczas wizytacji, co prowadzi do konkluzji, że zidentyfikowane nieprawidłowości podczas ostatniej wizyty oceniającej mają charakter rażący.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy).

W Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. sformułowano dwa zalecenia w zakresie oceny kryterium nr 7.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Wprowadzenie oferty wykładów w języku angielskim, dostępnych dla wszystkich zainteresowanych studentów dla studiów pierwszego i drugiego stopnia.	Ze względu na małe zainteresowanie wykładami w języku angielskim odstąpiono od pomysłu.	niezrealizowane
2.	Włączenie się Uczelni do programu Erasmus+.	Za raportem samooceny Uczelni: "zarówno studenci jak i wykładowcy nie są zainteresowani wyjazdami zagranicznymi z tego względu, iż na naszej uczelni prowadzone są zajęcia w formie niestacjonarnej i około 80% studentów pracuje – nie mogą pozwolić sobie na tak długie wyjazdy i nieobecność w pracy.". Uczelnia nie włączyła się do programu Erasmus+	niezrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Nie zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki nie są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych. Nie jest wspierana międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także nie jest tworzona oferta kształcenia w językach obcych. Umiędzynarodowienie kształcenia nie podlega systematycznym ocenom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Podkarpacka Szkoła Wyższa w Jaśle (PSW) nie zapewnia studentom wsparcia o charakterze kompleksowym w trakcie całego procesu uczenia się. Znaczna większość elementów wsparcia studentów nie funkcjonuje wcale lub funkcjonuje w niewłaściwy sposób. Skutkiem tego są liczne problemy, przez które studentom nie jest oferowane odpowiednie wsparcie w każdym aspekcie procesu kształcenia.

Pomimo faktu, iż kierunek realizowany jest w ramach profilu praktycznego, Uczelnia nie realizuje dostatecznego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do wejścia, działania i współpracy w obszarze rynku pracy. Wsparcie to nie jest realizowane w formie materialnej, organizacyjnej czy merytorycznej. Uczelnia podczas wizytacji przedstawiła informacje dotyczące incydentalnych szkoleń dla studentów, targów pracy czy działalności Biura Karier. Większość (poza jednym szkoleniem) prezentowanych inicjatyw w tym zakresie przez Uczelnię odbywała się w okresie od 2 do 3 lat temu, a tym samym niedostatecznie należy ocenić liczbę szkoleń, a także zróżnicowanie form wsparcia (materialnego, organizacyjnego, merytorycznego). Dodatkowo należy zaznaczyć, iż Biuro Karier – uczelniana jednostka zajmująca się całością bieżącej realizacji wsparcia i obsługi studentów w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy została zawieszona w swojej działalności, co z perspektywy studenckiej dodatkowo wzmacnia problemy z zapewnieniem odpowiedniego wsparcia w tym zakresie.

Wsparcie studentów w wejściu na rynek pracy biorąc pod uwagę następujące argumenty: incydentalny, okazjonalny i jednostkowy charakter szkolenia z Programu Płatnik ZUS; brak innych, przede wszystkim zróżnicowanych (materialnych, organizacyjnych, merytorycznych i innych) form wsparcia studentów w tym zakresie; zawieszona w swojej działalności jednostka Biura Karier oraz brak substytutu takowej jednostki na Uczelni od kilku lat; brak innych inicjatyw w zakresie wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy, a także fakt, iż wizytowany kierunek funkcjonuje w oparciu o profil praktyczny – powodują, iż należy stwierdzić w tym przypadku rażące uchybienie w zakresie wsparcia studentów w przygotowaniu do wejścia, działania i współpracy w obszarze rynku pracy.

Uczelnia wspiera studentów w zakresie korzystania z infrastruktury wykorzystywanej w ramach kształcenia przy użyciu metod i technik kształcenia na odległość. Wsparcie to realizowane jest poprzez bieżącą pomoc pracownika Uczelni.

Na kierunku ekonomia wsparciem objęci są studenci wybitni. W ramach wsparcia organizacyjnego w tym zakresie, na wniosek studenta, dziekan może wyrazić zgodę na odbywanie studiów w ramach Indywidualnego Programu (Planu) Studiów (IPS). IPS pozwala na indywidualizację procesu kształcenia zgodnie z zainteresowaniami naukowymi studenta. Należy jednak zaznaczyć, iż nie realizuje się w Uczelni jakichkolwiek innych działań wspierających studentów wybitnych, w tym bardzo istotnych w zakresie realizacji dodatkowych (pozaustawowych, uczelnianych) stypendiów, grantów czy konkursów dla studentów, a także wsparcia merytorycznego. Dlatego też należy zaznaczyć, iż Uczelnia zapewnia wsparcie osobom wybitnym w minimalnym, bardzo podstawowym zakresie.

Uczelnia nie uwzględnia różnorodnych form aktywności studentów w zakresie sportowym, artystycznym, organizacyjnym, przedsiębiorczości lub innych. W Uczelni nie funkcjonują jednostki odpowiedzialne za zorganizowaną aktywność sportową, za które zwyczajowo odpowiada AZS, czy też aktywność kulturalną. Uczelnia angażuje się w tym zakresie jedynie w znikome, incydentalne projekty (1-2 w zależności od roku akademickiego – trudno jest ocenić stan faktyczny na ostatni rok akademicki ze względu na brak danych w raporcie, jak i po wizytacji). Brak jest także zaangażowania Uczelni w inicjowanie różnorodnych form aktywności ukierunkowanych na studentów oraz

zachęcanie studentów do tego typu działań. Skutkiem tego jest: brak jakichkolwiek organizacji studenckich, czy kół naukowych w Uczelni, a także incydentalne projekty realizowane w Uczelni.

Formy wsparcia na kierunku ekonomia są przystosowane do zróżnicowanych grup studentów ze względu na ich stan czy potrzeby. W ramach wsparcia materialnego studenci mogą ubiegać się o stypendium dla osób z niepełnosprawnością czy zapomogę. Osoby z niepełnosprawnością mogą także ubiegać się między innymi o: zmianę formy egzaminów i zaliczeń, możliwości utrwalania zajęć w formie audio-wizualnej, korzystanie z pomocy asystenta studenta. W zakresie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, należałoby jednak podjęcie działań w zakresie utworzonego Pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami. Jak zostało określone w dokumentacji uzupełniającej Pełnomocnik ma szeroki zakres działań w ramach studentów z niepełnosprawnością. Natomiast należy zaznaczyć, iż Uczelnia nie konkretyzuje faktycznych działań podjętych, zrealizowanych bądź będących w trakcie realizacji przez osobę Pełnomocnika. Jest to istotne z uwagi na odpowiednie informowanie, a także bieżące wsparcie i pomoc osobom z niepełnosprawnościami we wdrażaniu poszczególnych mechanizmów w ramach ich sytuacji. W kwestii wsparcia studentów o zróżnicowanych potrzebach należy tutaj także ponownie przytoczyć indywidualizację procesu kształcenia, ale za pośrednictwem Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). IOS tym samym oferowany jest między innymi także osobom wychowującym dzieci, studentce w ciąży, osobom z niepełnosprawnościami, by mogli oni w odpowiedni sposób nabywać założone efekty uczenia się.

Należy jednak zaznaczyć, iż Uczelnia nie realizuje żadnych działań mających na celu wsparcie studentów z zagranicy, co jest znaczącym uchybieniem.

PSW w Jaśle do spraw studenckich podchodzi indywidualnie. Różnego rodzaju wnioski i skargi rozpatrywane są rozpatrywane przez władze Uczelni. Skargi i wnioski mogą być składane przez studentów osobiście lub poprzez starostę roku, opiekuna roku lub przedstawiciela samorządu studenckiego. Dodatkowo bieżące kwestie w tym zakresie rozwiązywane są za pośrednictwem opiekuna roku wspomaga studentów w rozwiązywaniu bieżących problemów związanych z organizacją procesu kształcenia.

Brak jest w Uczelni prowadzonych działań w zakresie bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Pomimo tego, iż Uczelnia przyjęła standardy antydyskryminacyjne, to nie zostały podjęte faktyczne działania na rzecz przyjętych ogólnych zapisów standardów. Uczelnia nie udostępnia studentom procedur związanych ze ścieżkami postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji związanej dyskryminacją czy bezpieczeństwem studentów.

Uczelnia motywuje studentów do osiągania dobrych wyników w nauce przede wszystkim jedynie za pośrednictwem ustawowych stypendiów. Dzięki istniejącemu systemowi stypendiów dla studentów zwiększa się w Uczelni aktywność naukową, artystyczną, sportową lub społeczną poprzez otrzymywanie dodatkowych punktów decydujących o przyznaniu wsparcia finansowego.

Uczelnia nie rozwija dostatecznie kompetencji i umiejętności kadry administracyjnej wspierającej i obsługującej studentów w procesie kształcenia na kierunku ekonomia. Uczelnia podczas wizytacji wykazała, iż pracownicy brali udział jedynie w incydentalnych, okazyjnych i jednostkowych szkoleniach (jedno szkolenie w tym roku akademickim oraz jedno w latach poprzednich) dotyczących osób z niepełnosprawnościami oraz obsługi systemu wirtualna uczelnia. Dlatego też wsparcie Uczelni w podnoszeniu kompetencji przez kadrę administracyjną obsługującą studentów należy ocenić negatywnie z uwagi na duże braki w zakresie np. szkoleń, a także braku ich zróżnicowania..

W Uczelni działa także Samorząd Studencki, który spełnia swoje ustawowe zadania – reprezentuje społeczność studencką w zakresie spraw studenckich, w tym socjalno-bytowych i kulturalnych. Uczelnia wspiera Samorząd Studencki materialnie. Wsparcie Samorządu Studenckiego przebiega także w zakresie organizacyjnym – Uczelnia przekazuje do dyspozycji sale na potrzeby prac organów samorządowych.

Należy jednak zaznaczyć, iż przedstawiciele studenccy, pomimo iż zgodnie z założeniami są członkami zespołu projektującego rozwiązania dotyczące programu studiów czy jakości kształcenia, to nie mają możliwości aktywnego włączenia się w pracę nad projektowaniem tychże zmian. Wynika to także z faktu bardzo małej częstotliwości spotkań zespołu.

W PSW w Jaśle nie są podejmowane działania mające na celu doskonalenia poszczególnych aspektów wsparcia studentów. Fakt, że większość z analizowanych w ramach kryterium ósmego aspektów wymaga podjęcia działań naprawczych dowodzi, iż Uczelnia nie przeprowadza kompleksowej, stałej i okresowej ewaluacji systemu wsparcia. Przeglądy wsparcia studentów powinny przybrać formę systematyczną, stałą i zaplanowaną. W odróżnieniu od możliwości doraźnego zgłaszania problemów, przeglądy systemów wsparcia studentów powinny mieć charakter okresowej, cyklicznej ewaluacji. Badania zadowolenia z oferowanego wsparcia powinny być prowadzone z uwzględnieniem studentów ocenianego kierunku. Ewaluacja ta jest bardzo istotna z perspektywy dalszego doskonalenia oferowanych przez Uczelnię elementów wsparcia studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. nie sformułowano zaleceń w zakresie oceny kryterium nr 8.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

System wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia posiada wiele poważnych, rażących problemów, których łącznie nie sposób rozwiązać w krótkim okresie czasu. Uczelnia nie spełnia w odpowiedni sposób założeń systemu wsparcia studentów. Do rażących uchybień należą problemy z: realizacją wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy; wsparciem dla osób wybitnych w postaci działań podejmowanych i oferowanych przez uczelnię; zaangażowaniem Uczelni w inicjowanie różnorodnych form aktywności, w tym stwarzaniem przestrzeni i możliwości do ich realizacji oraz zachęcaniem studentów do tego typu działalności; realizowaniem jakichkolwiek działań mających na celu wsparcie studentów z zagranicy; brakiem podjętych działań w zakresie bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy; rozwojem kompetencji i umiejętności kadry administracyjnej wspierającej i obsługującej studentów w procesie kształcenia; rzeczywistym wpływem studentów na projektowanie programu studiów; brakiem podjętych działań w celu realizacji przeglądów wsparcia studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

–

Zalecenia

–

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia posiada stronę internetową, w ramach której zamieszczane są wszelkie informacje dotyczące procesu kształcenia. Cała strona jest dostępna bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem czy używanym przez użytkownika narzędziem do jego obsługi. Strona uczelniana pomimo, iż jest czytelna, to informacje nie są łatwo dostępne, a treści zorganizowane w zakładkach często nie posiadają odnośnika do żadnej treści (są fikcyjnymi zakładkami), a czasem nie istnieją. Informacje dostępne na stronie w zakładce „Studenci” obejmują jedynie częściowe informacje dot. wsparcia studentów. Na stronie nie znalazły się też jakiekolwiek informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a także merytorycznego i technicznego wsparcia w tym zakresie.

Należy jednak zaznaczyć istotne uchybienie, jakim jest brak spełnienia umożliwienia nieskrępowanego korzystania ze strony internetowej przez osoby z niepełnosprawnością – strona nie została dostosowana dla osób z problemami chociażby wzrokowymi. Jedynie strona internetowa związana z rekrutacją została przystosowana dla osób niedowidzących. Kolejnym ważnym problemem strony internetowej jest brak dostępności jej w innym języku niż polski, np. bardzo powszechnym języku angielskim, dzięki czemu Uczelnia mogłaby realizować podstawowe potrzeby studentów z zagranicy.

Na stronie powiązanej z rekrutacją na studia zainteresowani przyszli studenci mogą znaleźć informacje dotyczące procesu rekrutacji na studia, warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, charakterystykę warunków studiowania, przyznawanych kwalifikacji i tytułów zawodowych.

Przyszli studenci nie mogą jednak zapoznać się z kompetencjami oczekiwanymi od osób kandydujących, a także harmonogramem rekrutacji. Uczelnia nie udostępnia publicznie studentom za pośrednictwem strony internetowej zasad dyplomowania. Jednakże największym uchybieniem w kontekście niedociągnięć strony internetowej jest brak dostępnych dla studentów oraz przyszłych studentów (publicznie) programów studiów, które zawierałyby informacje wymagane elementy określone przepisami prawa. Przedstawione przez Uczelnię programy studiów dostępne na stronie są jedynie małą częścią prawidłowego programu studiów

Uczelnia nie podejmuje żadnych działań mających na celu monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym m.in. studentów, kandydatów na studia czy pracodawców.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. nie sformułowano zaleceń w zakresie oceny kryterium nr 9.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach posiada wiele poważnych i rażących uchybień, których łącznie nie sposób rozwiązać w krótkim okresie czasu. Uczelnia nie spełnia w odpowiedni sposób założeń w zakresie publicznego dostępu do informacji. Do rażących uchybień należą problemy z: niefunkcjonującymi poprawnie lub w ogóle zakładkami; brak rozwiązań dotyczących wsparcia studentów z niepełnosprawnościami na stronie internetowej; brak informacji dotyczących wsparcia dla osób z zagranicy na stronie internetowej; brak poprawnego, pełnego programu studiów na stronie internetowej; brak informacji dot. kompetencji oczekiwanych od osób kandydujących, a także dot. harmonogramu rekrutacji; brak realizacji działań mających na celu monitorowanie jakości przekazywanych informacji o studiach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

—

Zalecenia

—

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Uczelni funkcjonuje Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK), który został wprowadzony na mocy Uchwały Senatu z dnia 10 maja 2014 r. w sprawie Systemu Zapewnienia i Jakości Kształcenia w Podkarpackiej Szkole Wyższej. Uchwała ta określa zarazem cele i zadania tego systemu. Uczelnia powołała Pełnomocnika Rektora ds. Jakości kształcenia, który sprawuje nadzór nad przestrzeganiem zapisów ww. uchwały. Dodatkowo nadzór nad WSZJK sprawuje Stała Komisja Senacka ds. Kształcenia oraz Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowe Struktury ds. jakości kształcenia tj. Rada Wydziału, Dziekan, Prodziekan, Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz Kierunkowe Komisje. Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni w latach 2020-2025 pracuje w 7 osobowym składzie. Zespół tworzą Pełnomocnik Rektora ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, pracownicy Uczelni, dwóch przedstawicieli studentów oraz pracownik dziekanatu. W załączniku nr 1 do uchwały Senatu z dnia 10 maja 2014 r. w sprawie WSZJK określono elementy formalno-organizacyjne WSZJK w szczególności - cele, strukturę, organy i podział kompetencji, zakres odpowiedzialności za ewaluację i doskonalenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Cele WSZJK zdefiniowano jako:

1. stałe doskonalenie jakości kształcenia;
2. doskonalenie jakości i warunków realizacji procesu dydaktycznego;
3. zwiększenie podmiotowości studentów w procesie kształcenia;
4. zapewnienie powszechnego dostępu do informacji w PSW w Jaśle;

5. podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności Uczelni.

Podczas wizytacji stwierdzono, że żaden z pięciu celów WSZJK nie jest w pełni realizowany.

Zatwierdzanie i zmiana programu studiów dokonywane są w Uczelni w sposób formalny na podstawie procedury zatwierdzania zmian w planach i programach studiów. Procedura zatwierdzania zmian została opracowana przez Uczelnię jako odpowiedź na zalecenie PKA sformułowane w Uchwale PKA Nr 463/2020 z 16.07.2020. Zalecenie dotyczyło wprowadzenia dodatkowych procedur w działaniu WSZJK, tak aby dokonać szczegółowego przeglądu zmian ustawowych dla profilu praktycznego I i II stopnia studiów, uwzględniających między innymi zgodność programu z obowiązującymi regulacjami prawnymi. Zgodnie z treścią dokumentu „Procedura zatwierdzania zmian w planach i programach studiów w Podkarpackiej Szkole Wyższej im. Bł. Władysława Findysza w Jaśle” (dokument pdf niepodpisany) umocowanie do zgłaszania zmian mają nauczyciele akademicy, członkowie komisji programowej danego kierunku oraz interesariusze zewnętrzni. W trakcie wizytacji nie stwierdzono przypadków zgłaszania zmian w planach i programach studiów przez żaden z umocowanych podmiotów. Podczas spotkania z kadrą potwierdzono, że dokonuje ona aktualizacji kart zajęć jednak zakres zmian dotyczy zazwyczaj aktualizacji literatury bądź formy zajęć np. wprowadzenie formy ćwiczeń i są to zmiany realizowane doraźnie na życzenie prowadzących, nie wynikające z cyklicznych działań. Systematycznych rozwiązań dotyczących aktualizacji sylabusów zatem nie potwierdzono.

Projekty zmian w planach i programach opiniowane są w formie uchwały przez Radę Programową, Pełnomocnika Rektora ds. Jakości kształcenia oraz Samorząd Studencki. Zmiany w planie i programie studiów zatwierdzane są przez Senat w drodze uchwały. Uczelnia przedstawiła m.in. uchwałę 1/2020 wprowadzającą zmiany w zakresie zmiany liczby godzin i punktów ECTS dla praktyk zawodowych, co stanowiło odpowiedź na zalecenia PKA określone w Uchwale PKA Nr 463/2020 z 16.07.2020. Procedura zatwierdzania zmian w planach i programach studiów, która ma wspomagać Uczelnię w badaniu zgodności programu studiów z obowiązującymi regulacjami prawnymi w przedłożonym do oceny brzmieniu nie zabezpiecza jej jednak przed ryzykiem prawnym i nie zapewnia skutecznej realizacji zalecenia PKA. Procedura nie przewiduje bowiem na żadnym z etapów dokonywania oceny zgodności proponowanych rozwiązań z obowiązującym prawem. Na żadnym z etapów procedury nie zidentyfikowano także obecności nadzoru prawnego (osoba/komórka) zapewniającego zgodność przyjmowanych przez Uczelnię rozwiązań z prawem. Podczas wizytacji potwierdzono, że Uczelnia korzysta z usług prawnika jednak w sposób selektywny i bez rozwiązań systemowych w tym zakresie. W trakcie wizytacji stwierdzono, że kwestia zapewnienia zgodności programu z obowiązującymi regulacjami prawnymi podnoszona w zaleceniu PKA z 2020 nie została skutecznie rozwiązana, bowiem nadal istnieją niezgodności wybranych rozwiązań funkcjonujących w Uczelni np. ze stanowiskami interpretacyjnymi PKA (4/2020 i 5/2020) oraz przepisami m.in. przyporządkowanie kierunku do dyscyplin, zaliczanie praktyk zawodowych w oparciu o aktywności zawodową studentów, czy niezgodne z rozporządzeniem nazwy dyscyplin do których przyporządkowano kierunek..

Podczas wizytacji ustalono, że w okresie od 2020 (tj. poprzedniej wizytacji) Uczelnia dokonała jednorazowych zmian w programie studiów, które były wyłącznie odpowiedzią na konieczność dostosowania do zaleceń PKA (m.in. dotyczyło to wymiaru praktyk zawodowych i punktów ECTS dla praktyk). Uczelnia nie dokonuje zmian w programach studiów samoistnie w sposób cykliczny, z własnej inicjatywy w efekcie działania WSZJK. Ostatnie zmiany w programie studiów są efektem wyłącznie oddziaływania zewnętrznych podmiotów- PKA.

Uczelnia wykorzystuje osiągnięcia współczesnej dydaktyki akademickiej w procesie kształcenia, w szczególności dotyczy to realizacji zajęć zdalnych poprzez MTeams. Uczelnia przedstawiła zarządzenie Rektora 3/9/2021 z którego wynika, że w okresie 25.09.2021 do 30.09.2022 kształcenie na studiach pierwszego i drugiego stopnia realizowane jest hybrydowo, zgodnie z planem zajęć. Zajęcia, których nie da się zrealizować zdalnie odbywają się w siedzibie Uczelni. Nauczanie na odległość wprowadzone zostało w Uczelni w wyniku konieczności dostosowania do uwarunkowań pandemicznych związanych z COVID-19. Uczelnia nie wykorzystuje w pełni możliwości oferowanych przez współczesną technologię informacyjno-komunikacyjną w projektowaniu programu studiów. Specjalistyczne oprogramowanie jest wykorzystywane w minimalnym zakresie tylko podczas nielicznych zajęć. Na pierwszym stopniu dotyczy to takich zajęć jak: *technologia informacyjna, ekonometria, informatyka gospodarcza*. Na drugim stopniu studiów takich zajęć jak: *informatyka w gospodarce, ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych*. Na pozostałych zajęciach nie korzysta się ze specjalistycznego oprogramowania, co wpływa na brak możliwości osiągania przez studentów efektów uczenia się zaplanowanych dla zajęć. Podczas wizytacji Uczelnia poinformowała o szkoleniu, które zorganizowała dla studentów, a które dotyczyło obsługi programu Płatnik.

Uczelnia monitoruje zajęcia realizowane zdalnie pod kątem technicznym i terminowości ich odbywania. Każde spotkanie organizowane jest przez dziekanat z przypisaniem wykładowcy oraz studentów z danego przedmiotu. Do każdych zajęć przypisany jest Rektor w celu umożliwienia sprawowania stałego nadzoru oraz informatyk w celu umożliwienia sprawowania stałego nadzoru nad jakością połączenia. Podczas rozmów z Władzami Uczelni potwierdzono, że hospitacje zajęć zdalnych były dokonywane przez Rektora a ich zakres miał charakter techniczny – sprawdzano jakość połączenia oraz terminowość realizacji zajęć, oceny merytorycznej i metodycznej zajęć nie dokonywano.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Uczelnia przedłożyła uchwałę rekrutacyjną z 13.02.2021 (uchwała Senatu 1/2021) z zapisów której wynika, że przyjęcie na studia odbywa się na podstawie formalnie przyjętych warunków i kryteriów kwalifikacji kandydatów. Na studiach I stopnia wybór kandydatów dokonywany jest w oparciu o listę rankingową. Kolejność przyjęć według miejsc na liście rankingowej determinowana jest liczbą punktów (minimalny próg warunkujący przyjęcie kandydata to 6 punktów). W paragrafie 13 uchwały rekrutacyjnej określono zasady punktacji. Na studiach II stopnia kryterium przyjęcia na studia jest średnia ocen oraz w przypadku kandydatów o tej samej średniej, ocena z pracy dyplomowej. Uczelnia stosuje mechanizm wyrównywania różnic programowych na studiach II stopnia, co zostało potwierdzone dodatkowo na spotkaniu ze studentami.

Uczelnia dokonywała oceny programu studiów, obejmującej efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także punktacją ECTS w odpowiedzi na zalecenia PKA z 2020 r. Innych, samoistnych działań ze strony Uczelni nie potwierdzono. Podczas wizytacji stwierdzono nieprawidłowości dotyczące treści efektów uczenia się i ich zgodności z PRK do których odniesiono się szerzej w kryterium 2.

Podczas spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego zabrakło przedstawicieli sektora bankowo-ubezpieczeniowego (na kierunku ekonomia jest realizowana specjalność bankowość i ubezpieczenia). Na Uczelni działa Rada Społeczna ds. Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej w Jaśle złożona z przedstawicieli lokalnych środowisk biznesowych, instytucji samorządowych, która w sposób ciągły konsultuje zarówno strategię Uczelni, koncepcję kształcenia

jak również ofertę edukacyjną. W składzie Rady także nie ma jednak przedstawicieli sektora bankowo-ubezpieczeniowego. Brak reprezentantów tego sektora w Radzie uniemożliwia skuteczną ocenę programu studiów (specjalność *bankowość i ubezpieczenia*) z punktu widzenia potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

Efekty uczenia się są monitorowane w procedurze hospitacji, która została przyjęta przez Uczelnię jako efekt realizacji zalecenia sformułowanego w Uchwale PKA Nr 463/2020 z 16.07.2020. Według procedury zalecana częstotliwość hospitacji planowych wynosi: raz w roku akademickim w przypadku osób o stażu dydaktycznym do 4 lat; co dwa lata w przypadku osób o stażu dydaktycznym powyżej 4 lat; co cztery lata w przypadku doktorów habilitowanych i profesorów. W roku akademickim 2020/2021 przeprowadzono 8 hospitacji zajęć. W roku akademickim 2021/2022 przeprowadzono 10 hospitacji zajęć. Zajęcia on-line podlegają planowym hospitacjom. Ocena hospitacji była pozytywna. Nie sformułowano uwag odnośnie naruszenia jakichkolwiek procedur przez hospitowanego jak i studentów. Formularze hospitacji nie uwzględniają jednak metodyczno-merytorycznych kryteriów ich oceny, odnoszą się tylko do kwestii technicznych i terminowości realizacji zajęć.

Treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się poddawane są ocenie w drodze ankietyzacji (ankiety kierowane do studentów i absolwentów) oraz w procedurze hospitacji (zajęcia i praktyki zawodowe). Uczelnia przedstawiła raporty z badań ankietowych oraz pytania ankietowe a także formularze hospitacji. Badania ankietowe są realizowane w Uczelni zgodnie z Procedurą badań ankietowych na podstawie umocowania wynikającego z uchwały nr 4/2016 Rady Wydziału Ekonomii, Transportu i Gospodarki Przestrzennej z dnia 1 października 2016 r. oraz uchwały nr 5/2019 Rady Wydziału Ekonomii, Transportu i Gospodarki Przestrzennej z dnia 5 października 2019 r. Obie Uchwały dotyczą przeprowadzenia badania opinii studentów w zakresie procesów kształcenia. Wyniki ankiet poddawane są analizie statystycznej i zestawiane w formie raportu. Uczelnia przedstawiła raporty z ankietyzacji studentów i absolwentów, ostatni oceniany rok akademicki to 2020/2021 (pierwsze udostępnione wyniki badania dotyczyły roku akademickiego 2016/2017). Rokrocznie raporty z ankietyzacji wykazują pozytywną ocenę dla procesu kształcenia w Uczelni. W badaniach ankietowych nie ma jednak wyodrębnionych odrębnych kryteriów dotyczących oceny zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Podczas wizytacji nie wykazano przykładów potwierdzających, że wyniki ankiet są wykorzystywane do doskonalenia programu studiów. Procedura hospitacji oraz formularze hospitacji są jednakowe pod względem treści dla zajęć zdalnych i zajęć realizowanych w siedzibie Uczelni. W Uczelni funkcjonują dwa formularze hospitacji dla zajęć oraz dla praktyk.

Ocena stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się podlega weryfikacji zarówno poprzez wykorzystanie procedury egzaminowania i zaliczania poszczególnych zajęć oraz w procedurze dyplomowania. Zarządzeniem Rektora nr 1/2021 powołano w Uczelni Zespół ds. Oceny Jakości Prac Dyplomowych. Do zadań Zespołu należy zatwierdzanie tematów prac oraz ocena wybranych prac dyplomowych. W skład Zespołu wchodzi Rektor jako Przewodniczący oraz dwóch członków ze stopniem doktora. Szczegółowe zasady weryfikacji efektów uczenia się, ich częstotliwość i metody są zawarte w sylabusach zajęć, a także w planie studiów oraz w zasadach dyplomowania. Podczas wizytacji stwierdzono m.in. niską skuteczność weryfikacji przez Zespół ds. Oceny Jakości Prac Dyplomowych osiągania efektów uczenia się w procedurze dyplomowania bowiem w wybranych pracach brakowało odniesienia do efektów uczenia się dla kierunku a tematyka prac nie była zgodna z ocenianym kierunkiem studiów. Do nieprawidłowości w procedurze dyplomowania szerzej odniesiono się w kryterium 2. Podczas spotkania z kadrą stwierdzono, że nie w pełni zna ona zapisy

w kartach zajęć (szerzej kryterium 4). Podczas wizytacji stwierdzono jedynie częściową skuteczność przyjętych w Uczelni procedur i działań. Uczelnia przyjęła procedury, które mają wspomagać zapewnienie jakości kształcenia jednak fakt przyjęcia procedur nie przekłada się na niwelowanie nieprawidłowości

w praktyce np. w procedurze dyplomowania, jakości realizowanych zajęć czy weryfikacji efektów uczenia się. Nie wykazano także, że wyniki nauczania podlegały analizie i systematycznej ocenie z wykorzystaniem kluczowych wskaźników ilościowych postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się. Jakość kształcenia na kierunku ekonomia została poddana ocenie PKA w 2020 roku (Uchwała PKA Nr 463/2020 z 16.07.2020). Efektem oceny była ocena pozytywna z okresem skróconym do dwóch lat ze względu na szereg zaleceń, które częściowo zostały przez Uczelnię zrealizowane.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy).

W Uchwale Prezydium PKA Nr 463/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. sformułowano trzy zalecenia w zakresie oceny kryterium nr 10.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Wprowadzenie procedur w działaniu WSZJK uwzględniających badanie zgodności programu studiów z obowiązującymi regulacjami prawnymi.	Uczelnia przyjęła procedurę zatwierdzania zmian w planach i programach studiów. Wnioski w sprawie zmian w planach i programach studiów I, II stopnia kierowane są do Rektora, nie mogą one dotyczyć toków studiów, na których rozpoczęto kształcenie studentów. Wnioski składają Kierownicy Katedr do Dziekana Wydziału do dnia 31 marca. Dziekan powołuje zespół ds. przygotowania zmian w programie studiów na danym kierunku i poziomie kształcenia. Rada Programowa wydaje opinię w sprawie projektu zmian w programie studiów na danym kierunku w terminie 7 dni od daty jego skierowania przez Dziekana. Rada Programowa wydaje opinię w formie uchwały. Projekt zmian w programie studiów na danym kierunku,	Zrealizowane częściowo Procedura zatwierdzania zmian w planach i programach studiów, która ma wspomagać Uczelnię w badaniu zgodności programu studiów z obowiązującymi regulacjami prawnymi nie zabezpiecza Uczelni przed ryzykiem prawnym, nie przewiduje bowiem na żadnym z etapów dokonywania oceny zgodności proponowanych rozwiązań z obowiązującym prawem

		który uzyskał pozytywną opinię Rady Programowej Dziekan przekazuje Rektorowi jako przewodniczącemu Senatu wraz z wnioskiem o wprowadzenie zmian. Dziekan załącza opinię na temat proponowanych zmian w programie studiów, wydaną przez Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia, Społecznej Rady działającej przy Podkarpackiej Szkole Wyższej w Jaśle oraz przez Samorząd Studencki.	
2.	Wzmocnienie skuteczności działania systemu w zakresie procesu dyplomowania, w tym zapewnienie formalnej weryfikacji jakości prac dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym.	Powołano Zespół ds. Oceny Jakości Prac Dyplomowych (Zarządzenie Rektora Nr 1/2021 z dnia 30 września 2021 roku). Głównymi zadaniami Zespołu zgodnie z zarządzeniem jest zatwierdzanie tematów prac licencjackich i magisterskich oraz ocena jakości wybranych prac licencjackich i magisterskich. Zespół bazuje na planie pracy Zespołu oraz dokumentach usprawniających pracę Zespołu między innymi takimi jak: protokół zatwierdzający temat pracy dyplomowej, protokół oceny jakości prac dyplomowych i ich adekwatności do programów studiów i zamierzonych efektów uczenia się, raport roczny z oceny jakości prac dyplomowych na kierunku ekonomia i ich adekwatności do programów studiów i zamierzonych efektów uczenia się.	Zrealizowane częściowo, mimo przyjętych rozwiązań stwierdzono nieprawidłowości w procedurze dyplomowania
3.	Opracowanie procedur hospitacji zajęć.	Określono zasady przeprowadzania hospitacji zajęć i wizytacji dydaktycznych. Określono: podmioty podlegające i przeprowadzające hospitacje, rodzaje hospitowanych zajęć, częstotliwość hospitacji, odpowiedzialność i opis	Zrealizowane częściowo, mimo przyjętych rozwiązań stwierdzono nieprawidłowości w procedurze dyplomowania

		postępowania w tym po uzyskanej ocenie.	
--	--	--	--

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

1. Pomimo, że w Uczelni opracowano WSZJK i wskazano organy odpowiedzialne za jego wdrażanie, to realizacja szczegółowych celów WSZJK nie została potwierdzona w trakcie wizytacji.
2. Zmiany w programie studiów mają wyłącznie charakter doraźnych interwencji stanowiących odpowiedź na zalecenia PKA wynikające z uchwały Nr 463/2020 z 16.07.2020.
3. Nie jest prowadzona systematyczna ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się (zarówno na poziomie efektów sformułowanych dla kierunku, jak i dla poszczególnych zajęć) oraz nie uwzględnia się wniosków z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego (zwłaszcza specjalność bankowość i ubezpieczenia). Szczególnie rażący jest brak wykorzystania specjalistycznego oprogramowania komputerowego w planowaniu i realizacji zajęć i brak ich uwzględnienia w kartach opisu zajęć, co w konsekwencji uniemożliwia zdobycie przez studentów kompetencji wymaganych na zawodowym rynku pracy oraz potwierdza nikłe wykorzystanie sygnałów płynących z rynku pracy.
4. Stwierdzone uchybienia w zakresie sformułowania kierunkowych i zajęciowych efektów uczenia się, jak również rażące uchybienia w zastosowaniu metod weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się w pracach etapowych, a także wykryte nieprawidłowości w procesie dyplomowania, wskazują na konieczność wprowadzenia działań naprawczych zmierzających do systematycznego przeglądu i oceny wymienionych aspektów realizacji programu studiów, z uwzględnieniem aktywnej roli Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.
5. Nie jest prowadzona systematyczna ocena programu studiów obejmująca analizę kluczowych wskaźników ilościowych postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się.
6. Sformułowane zalecenia podczas oceny kierunku w 2020 r. nie zostały zrealizowane lub jedynie częściowo zostały zrealizowane (9 zaleceń nie zrealizowano, 4 zrealizowano częściowo, żadne zalecenie nie zostało zrealizowane w pełni) w podnoszeniu jakości kształcenia na kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Przewodnicząca zespołu oceniającego

Dr hab. Magdalena Ziolo

